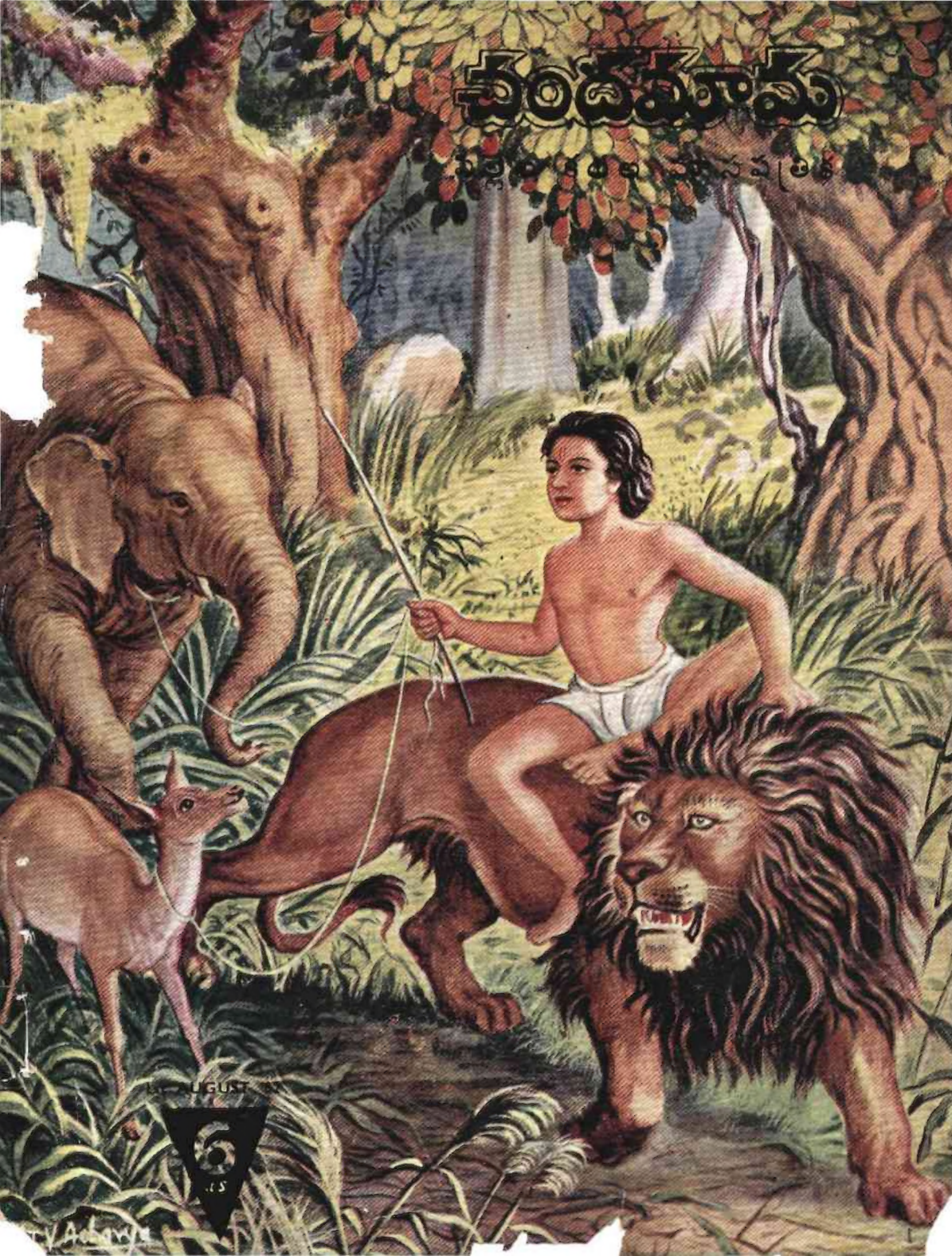

చేరిదయామే

చేరిదయామే చరిత్ర

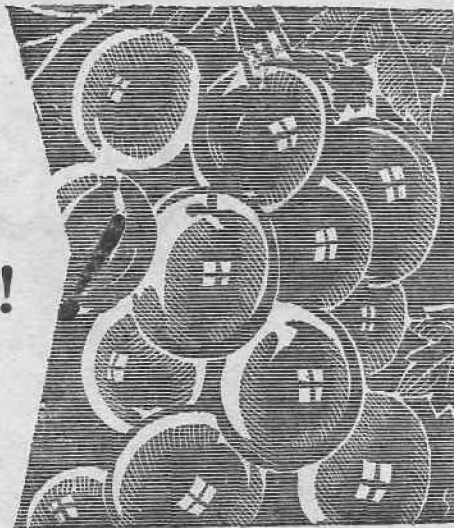

Chandamama, August '52

Photo by A. L. Syed

పాత్రలు

మధురమైనవి!

రసముగల పండ్లలోకెల్ల ద్రాక్షపండ్లు
అసమానమైనవి. అలానే, పలురకముల
నాణ్యమైన పిప్పర్మెంట్లలోకెల్లా మార్టన్
టాఫీలూ మిఠాయిలూ సాటిలేనివి.

MORTON

పిల్లలకు తప్పనిసరి
అందరకూ అనివార్యము
సి. & ఇ. మార్టన్ (ఇండియా) లిమిటెడ్.

ASP

M-9

కి ని మా

(సినిమా మాస పత్రిక)

ప్రారంభసంచిక ఆగస్టులో వెలువడుతోంది!

విడిసంచిక

0 - 8 - 0

సాలుచందా

రు. 6-0-0

పాఠకులలేఖలు, సందేహాలు - సమాధానాలు, చిత్రవార్తలు, సినిమా అనుభవాలు, స్కెచ్‌లు, సినిమాకథలు, ఇంకా ఎన్నెన్నో శీర్షికలతో—ముచ్చటైన ముద్రణతో, అందమైన ఫోటోలతో, సర్వాంగసుందరంగా సినిమాపాఠకులకొచ్చే రంజింపజేస్తుంది.

కాపీకొరకు మీ ఏజెంటును అడగండి !

విపరాలకు

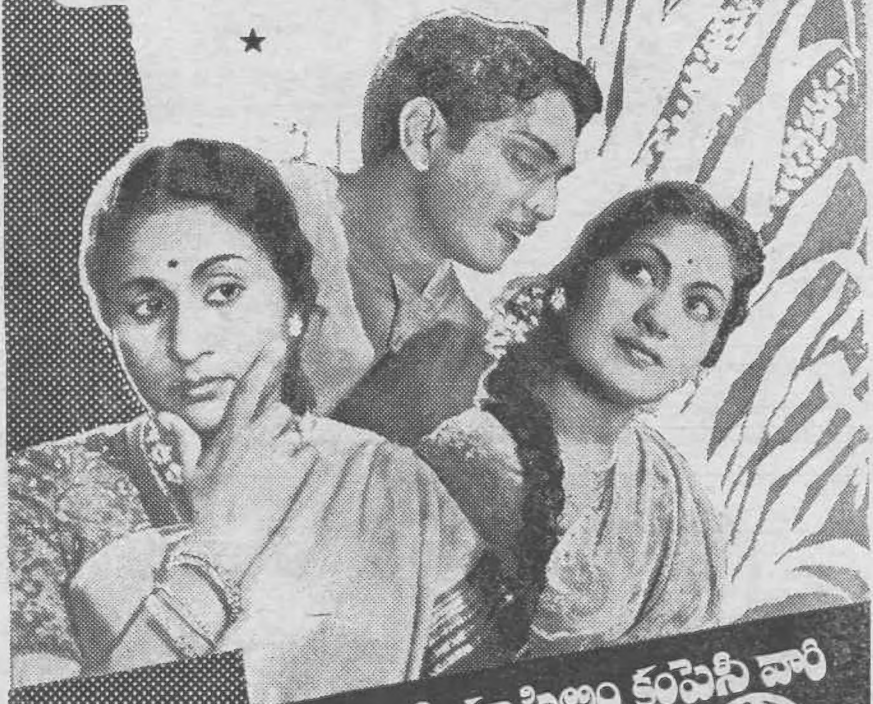
చందమామ పబ్లికేషన్స్

వడవళని

::

మదరాసు - 26.

త్వరతో వస్తూంది!

ఈస్టిండియా ఫిలిం కంపెనీ ప్రా.
సంక్రాంతి

డైరెక్టర్ :
సి. పుల్లయ్య

డొంగ్రే గారి

బాలామృతం

బలహీనమైన బిడ్డలకు పుష్టినిచ్చి, పండ్లు మొలిచేటప్పుడు అయ్యే విరేచనములు నిలిపి, బలమును ఆరోగ్యము నిచ్చును.

K. T. Dongre & Co., BOMBAY-4

రాజా కవరింగ్ చేయబడిన RAJA కంపెనీ
కండు 10 సం. గృహం

RAJA 237/1 R
COLOURED LOAN
Rs. 5.00 EACH

NETAUR HENRI SAIBABA
PHOTO RINGS
Rs. 2.00 EACH

COLOURED STONE RING
Rs. 2.12 EACH

4306
PLAIN RING
Rs. 2.00 EACH

COFF. LINS
371
Rs. 1.12-0

NETAUR
ETC 200

64 PIN 0.8-0 EACH

RAJA 265 RAJA 266 RAJA 265/1 RAJA 265/2

POSTAGE EXTRA BUTTER EACH 0.8-0

రాజా గోల్డు కవరింగ్ కంపెనీ మచిలీపట్నం

రౌండు, బాదం, కాఫీ, చంద్రహారములు, 24" యించి, పేట 1-కి రు. 11/- సాదా నల్లపూనల చెను 18" యించి 1-కి రు. 5/- ఫ్లవర్ నల్లపూనల చెను 18" యించి 1-కి రు. 7/8/- అర్ధరుతో 800 డిజైనులుగల క్యాటలాగు వుచితంగా పంపబడును. ప్యాకింగు పాస్టేజి రు. 1 అదనము

రాజా గోల్డు కవరింగ్ కంపెనీ (రిజిస్టర్డ్)
రాజా బిల్డింగ్స్ :: మచిలీపట్నం

పిల్లలంటే తల్లులకు తీపి
పిప్పరమెంట్లు పిల్లలకు తీపి

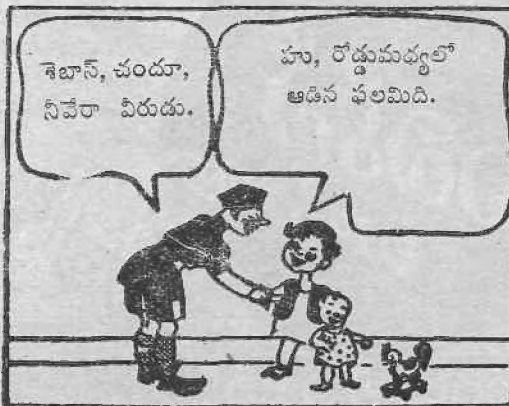
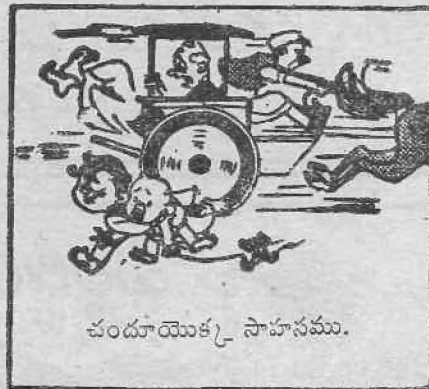
తెయ్యబడి పిప్పరమెంట్లు

M.A.P. INDUSTRIES
TONDIA PET. MADRAS. 21

చందూ యొక్క సాహసకృత్యములు

ది తాతా ఆయిల్ మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్

నమ్మక !

...

అత్యుత్తమమైన టాయిలెట్ సబ్బులో
ఏమేమి మీరు కావలెనంటారో, అవన్నీ
మైసూరు శాండల్ సబ్బులో
కలవని నమ్మకముగా చెప్పగలము

ప్రతిచోట దొరుకును

గవర్నమెంటు సోప్ ఫ్యాక్టరీ
బెంగుళూరు

పిల్లలందరూ కోరేవి!

పెరికన్ టూథ్ పులు

గ్లాకోస్, పాలు
మీగడ, పంచదార
తిటబున తాగి
తయారు చేయ
బడినది.....

ఆంధ్ర, నైజామ్స్ & ఓరిస్సాలో ఏజెంట్లు : టెరిటోరియల్ ఏజెన్సీస్, విజయవాడ.

ప్రాంచి : తిమ్మన్న చెర్ల (R. S. గుంతకల్లు)

జూలై 24 - నుంచి
ఆంధ్ర దేశమంతటా
ప్రదర్శింప
బడుతున్నది

అత్తింటి కాపురం

మాడరక థియేటర్స్ తయారు
ఆడజన్మ లో పుసిద్దిగాంచిన
బి.యస్.నరోజు నటింపినది

పూర్ణా రిలీస్...

వెన్ను విరిచే చాకిరి మానండి

కొత్తపద్ధతులు తెలుసుకోండి—కిట్టింపు చూడండి—నాణ్యం గమనించండి
ఇంటి వాడుకకి పూర్తిగా గోద్రెజ్ వాషింగు సబ్బునూక వాడండి. బట్టలు,
గచ్చునేలలు, మోరీలు, గాజు, పింగాణీవస్తువులు, అన్నింటినీ ఇట్టే శుభ్రపరుస్తుంది.
ఇది సర్వోపయోగంగా వస్త్రేడిర్చిన బట్టలసబ్బు, కొత్తరకపు నిగ్గుదెరిస సదుపాయమైన
నూకలరూపంలో వాడడంవలన కొద్ది పనికి హెచ్చు ఫలం రాబడుతుంది.

1 పాను, 3 పానుల పెట్టెలోను, మరియు 56 పానులు
నంచులలోను లభించును.

గోద్రెజ్ సోప్స్, లి.,

అమ్మకపు డిపో — బొంబాయి : జాకబ్ నర్సిలు పోస్టు.

మద్రాసు : 164, బ్రాడ్వే.

::

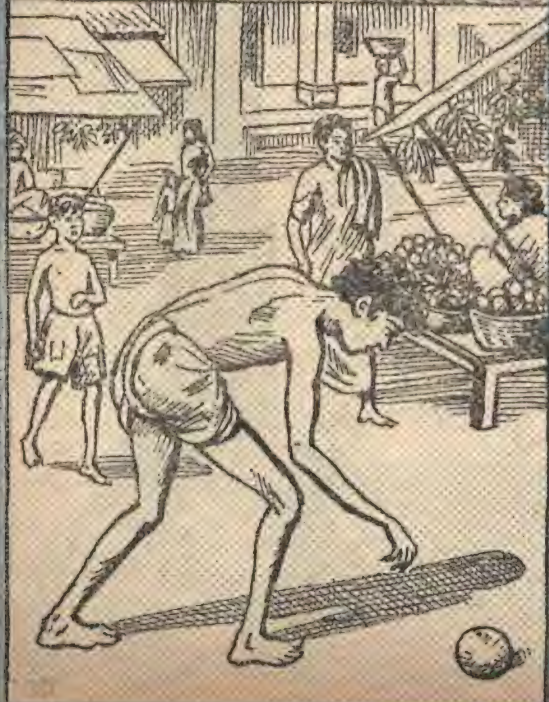
హైదరాబాదు : 1239, ఆవిడ్రోడ్డు.

సంపుటి 11 : ఆగస్టు 1952 : సంచిక 2

గత నెల ప్రారంభించిన 'ఫోటో వ్యాఖ్యలపోటీ'ని అందిపుచ్చుకొని పాఠకులు ఎంతటి ఉత్సాహంతో పాల్గొన్నారు చెప్పటానికి, వేయికిమించి మాకువచ్చిన ఉత్తరాలే ప్రబలనిదర్శనం. ఇది చాలా సంతోషమైన విషయం. ఇతే - ఇన్ని జాబులలోనూ ఎక్కువగా వచ్చినవి పాఠభోరణిలో నడిచిన జవాబులే. అనగా: 'కయ్యము - నెయ్యము', 'విరసము - సరసము' మొదలైన జంటమాటలు. ఈ జవాబులు నియమాలకు వప్పుతూనేవున్నాయి. కాదనలేము. కాని, లోపమొక్కటే—కొత్తదనం లేకపోవటం. ఈ నెల బహుమతిపొందిన వ్యాఖ్య 'బాలల గోడు - చిలుకల జోడు' అనేది. ఇందులో చిన్నివదాలు, చక్కటి శయ్య, ముచ్చటైన గమకం, కవితాత్మకమైన వినసాంపుగా ఉన్నదికద! ఈ వ్యాఖ్యకు బహుమానం ఇవ్వటంలో పాఠకులందరూ మాతో ఏకీభవిస్తారని నమ్ముతున్నాము. ఇది ఊతగా పాఠకులు తరువాతి పోటీకి మనోజ్ఞమైన వ్యాఖ్యను కూర్చి పంపాలి.

స్నేహధర్మం

అనగనగా మరి, ఒక ఊళ్లో
ఉన్నా రిద్దరు కుర్రాళ్ళూ.
దిక్కులేని వారిద్దరునూ
ముక్కుపచ్చ లారనివాళ్ళూ.

కొంపా గోడూ లేదేమీ.
పూట కూటికే గతిలేదు.
చిరిగిన, మరకల ఉడుపులకూ
మసిగుడ్డయినా సరిరాదు.

ఏది దొరికితే అది తింటూ
ఆకలి తీర్చుకొనేవాళ్ళు.
రోడ్డుప్రక్కనే పైపుంటే
దప్పిక అర్చుకునేవాళ్ళు.

వాన విసురుగా ముసురొస్తే
వి పంచో వెదికేవాళ్ళు.
వేసవికాలపు రాత్రిళ్ళూ
ఆరుబైట గడిపేవాళ్ళు.

వారిని చూచినవారంతా
అన్నదమ్ము లనుకొన్నారు.
కాని వాస్తవంగా వారూ
చుట్టా లెట్లాగూ కారు.

చుట్టరికంగా దారిద్ర్యం
వారిని దగ్గరచేసింది.
స్నేహం ఉచ్చులుగా పన్నీ
కాళ్ళకు బందాలేసింది.

చలికాలం ఒకరోజుదయం
వా రాకలిగా లేచారు.
ఏక్కడ ఏమి దొరుకుతుందా
అని చుట్టూ కలజూచారు.

రోడ్డువెంబడే పోతుంటే
నారిం జొక్కటి దొరికింది.
పెద్దవాడు పరుగెత్తాడు
కాయకేసి చెయ్యిరికింది.

దానిని తీసుక అత్రంగా
జోలు ఒలిచి తినబోయాడు.
కాని అంతలో ఇంకొకడూ
ఉన్నాడని గుర్తించాడు.

చిన్నవాడని దయదలచి
కాయ అతనికి ఇచ్చాడు.
'అయ్యో! తొందరపడ్డానే'
అని మనసున కడు నొచ్చాడు.

చిన్నవాడు సగపాలు గొనీ
సగ మాతనికే ఇచ్చాడు.
ఇద్దరి ఆకలి తీరేట్టు
వ్యాయంగా సరిపుచ్చాడు.

ఇతరులు నీయెడ ఏవిధిగా
పర్తించాలనుకొంటావో!
నీవు వారియెడ అట్లాగే
పర్తించాలని అనుకోవో!

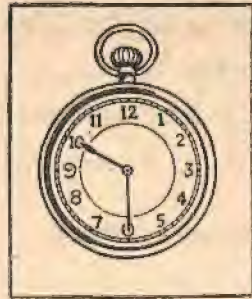

1

2

3

4

5

6

7

8

9

ఇక్కడ తొమ్మిది బొమ్మలున్నవి. వీటిల్లో ప్రతి బొమ్మలోనూ మా చిత్రకారుడు ఒక్కొక్కవిధమైన తప్పు చేసివున్నాడు. ఆ తప్పులేమిటో మీరు పట్టగలరా? సరితయిన జవాబులకు వచ్చేనెల చందమామ చూడండి.

డిశంబరు పువ్వులు

పూర్వకాలమందు రష్యాదేశపు ఒక పల్లె టూరిలో ఒక శ్రీమంతుడు ఉండేవాడు. అతనికి 'సోనియా' అనే కూతురు. సోనియా తల్లి పోవటంచేత, తండ్రి మళ్ళీ పెళ్ళిచేసుకొన్నాడు. రెండవ భార్యకు 'నటాషా' అనే ఒక కూతురు.

నటాషా పెరిగి పెద్ద అవుతున్నకొద్దీ ఆమె తల్లికి సవతికూతురుపైన ఆసూయ ఎక్కువ కాజొచ్చింది. పాపం, తల్లికూతుళ్ళు సోనియాను యమయాతనలు పెట్టసాగారు.

సోనియా చక్కని చుక్క. బుద్ధిమంతురాలు. ఓరిమికి పెట్టినది సేరు. సవతితల్లి ఎన్ని తిప్పలుపెట్టినా, భరించేది. తనమీద పడిన ఇంటెడు చాకిరి సంతోషంగా చేసేది. ఇదంతా తండ్రికితెలుసు. ఐనా, వాళ్లను ఏమీ అనలేకపోయేవాడు.

ఏదో వంకపెట్టి తల్లి కూతుళ్ళు సోనియాను వెళ్లగొట్టాలని నిశ్చయించారు.

యేదైనా అసాధ్యకార్యమొకటి వప్పజెప్పి తిరిగి యింటిమొహం చూడకుండా ఏ అడవులలోనో పడి తిరుగులాడుతూవుండేటట్టు చేదామనుకొన్నారు.

అది డిశంబరునెల. గడ్డు శీతకాలం. రష్యాదేశంలో శీతకాలమంటే మనదేశంలో లాగా కాదు. భూమి అంతా మంచుతో కప్పబడివుంటుంది. మొక్క అనేది మొల వనే మొలవదు.

సవతిబిడ్డ సోనియాను తల్లి చేరబిలిచి "అమ్మాయీ! కొండమీదపూచే పువ్వులు కాసిని వైద్యంలోకి కావలసినవచ్చినై. ఏ శ్రమలైనాపడి ఆ పువ్వులు పట్టుకురావాలి. వెళ్ళు, వెంటనే" అంటూ వేగిరపెట్టింది. సంతోషంతో బయల్దేరింది సోనియా. 'పీడ పదిలింది, ఇక అది మళ్ళీ గడపతొక్కటం కల్ల' అని అనుకొని సంతోషించారు, తల్లి కూతుళ్ళు.

పోయి పోయి, అడవులెన్నో తిరిగి తిరిగి, సోనియా కొన్నాళ్లకు ఒక కొండప్రదేశం చేరుకున్నది. అదంతా మంచుమయం! దారి తెన్నూ తెలియటమేలేదు. అయితే, అల్లంత ఎత్తున మినుకుమినుకుమంటూ ఒక చిన్న వెలుగు అప్పుడప్పుడు కనిపిస్తూ వచ్చింది. ఆ వెలుగు గుర్తుగా పెట్టుకొని, ఆమె అదేవైపు పోసాగింది.

చేరువకు పోయినకొద్దీ ఆ వెలుగు పెద్దది కాజొచ్చింది. ఆమెకు ఆశ్చర్యంవేసింది. ఇంకా దగ్గరకు వెళ్ళింది. అది ఒక చలి మంట. దానిచుట్టూతా కొంతమంది పురుషులు కూర్చుని చలికాచుకొంటున్నారు.

సోనియా ధైర్యంగా మంటదగ్గరకు వెళ్ళి, కూర్చున్నవారికి నమస్కరించింది.

కూర్చున్నవాళ్ళు పదకొండుమంది. అక్కడనే పక్కన ఎత్తయిన ఒక సింహాసనంమీద ఒక ముసలి రాజు తలపైన కిరీటమూ చేతిలో రాజదండమూ ధరించి కూర్చున్నాడు. సోనియాపెట్టిన నమస్కారాన్ని ఆయనే అందుకున్నాడు.

కూర్చునివున్న పదకొండుమందిలో ఒకాయన ఆమెను పలికరిస్తూ 'అమ్మాయీ! నీ వెవరవు? మా నవులు చొరరాని ఈ ప్రదేశానికి ఈ అపరాధివేళ పనిగట్టుకొని ఎందుకు వచ్చావు?' అని ఆశ్చర్యంగా అడుగుతూ, మళ్ళీ అవెంటనే "మేము మాసాలను పాలించే రాజులము. జనపరి, ఫిబ్రపరి, మార్చి, ఏప్రిల్ మొదలైనవి మా పేర్లు. ఏడాది పన్నెండు నెలలలో ఒక్కొక్క నెలకు ఒక్కొక్కరం అధిపతిగా వుంటాము. ఇప్పుడు ఆ సింహాసనంమీద కూర్చున్న ఆయన డిశంబరు మహారాజులుంగారు" అని ఆమెకు తెలియజెప్పాడు.

సోనియా గిరుక్కున ఆ డిశంబరు మహారాజులుంగారివేపు తిరిగింది. అమంట యొక్క కాంతికి బంగారుబొమ్మలాగా

మెరిసిపోయే ఆ బాలికను చూచాడు రాజు. ఆమె ముఖం చిరునవ్వుతోనే ఉన్నప్పటికీ, అమాయకమైన దైన్యంతో కూడివున్నట్టు కనిపించింది.

దయనీయమైన ఆమెచరిత్ర వినటంతోనే డిశంబరురాజు ఆమెను ఓదారుస్తూ తను గద్దె దిగి, మంటవద్ద కూర్చునివున్న 'జూన్' రాజును సింహాసనం ఎక్కమన్నాడు.

జూన్ రాజు గద్దెమీద కూర్చుని, అజ్ఞాపూర్వకంగా ఒక్కసారి దండం ఊపేసరి కల్లా కొండమీది మంచు తృటిలో కరిగి పోయింది. చూస్తూవుండగానే భూమి అంతా పచ్చగా, కనుపండువుగా కనిపించింది. మొక్కలు మొలిచినై. చేలు పండినై. పూల మొక్కలు పుష్పించినై. కాయలతో చెట్లు నిండిపోయినై.

రాజు అనుమతిపైన సోనియా అపరిమితమైన సంతోషంతో వొడినిండా కావలసి నన్నీ పూవులు కోసుకొన్నది. పువ్వులు సృష్టించి యివ్వటమేగాకుండా, యింట్కి వెళ్ళేవరకు అవి వాడిపోకుండా ఉండేట్టు కూడా రాజు వరం ఇచ్చాడు. సోనియా కోరిక నెరవేర్చడంతోనే జూన్ రాజు గద్దెదిగి, మళ్ళీ చలిమంటవద్దకు పోయాడు.

అప్పుడు డిశంబరుమహారాజులుంగారు యధాప్రకారం గద్దె ఎక్కాడు. జూన్ రాజు దిగటంతోనే మొక్క, మోడి మాయమై నాయి. డిశంబరురాజు ఎక్కటంతోనే మళ్ళీ కొండలన్నీ మంచుతో ఘనీభవించినై.

వన్నెండుగురు రాజులకూ సోనియా కృతజ్ఞత తెలిపి, సెలవుతీసుకొని వెళ్ళిపోయి ఇల్లు చేరుకుంది. సోనియా కంటబడేసరి కల్లా తల్లి కూతుళ్ళకు అమితాశ్చర్యం కలిగింది. ఏమీ?—

ఆమె తిరిగి వస్తుందని వాళ్ళు కలలోనూ తలచలేదు. పైగా, అకాలంలో పువ్వులు పుట్టించుకువచ్చి, కేవలమూ ఒక అసాధ్య

కార్యాన్ని సాధించుకువచ్చిన ఆమె ప్రజలకు మరీ ఆశ్చర్యం పొందారు. అంతేకాదు, ఆమెపైన అసూయచెందారు.

'ఈ పువ్వులు ఎక్కడ పుట్టించుకు వచ్చావు చెప్పు' అని వాళ్ళు గద్దించారు. జరిగినదంతా పూసగుచ్చినట్టు చెప్పింది సోనియా. అవరూపమైన ఈ పువ్వులను తీసుకువద్దామని నటాషా కూడా బయల్దేరింది. శ్రమపడి కొండప్రదేశం చేరుకుంది. ఈమెకూ కొండమీద వెలుగూ, మంటచుట్టూ కూర్చునివున్న రాజులూ కనిపించారు.

అందులో ఒక రాజు ఆమెను పలకరించాడు. అందుకామె 'పోవయ్యా పెద్ద మనిషి, నాగడవ నీకెందుకు?' అనేసి, తనదారిని పోబోయింది. నాలుగడుగులు వేసిందో లేదో, రాజు దండం తిప్పేసరికి, దబదబా మంచుపెల్లలు మీదపడి మరి అనవాలలేకుండా ఆమె కప్పడిపోయింది.

కూతురుకోసం ఆత్రంతో ఎదురు చూచింది తల్లి. ఎన్నాళ్లకూ రాకపోవటంతో తనే బయల్దేరింది. ఈమెకూడా శ్రమలుపడి కొండ చేరుకుంది. రాజులువేసిన కుశల ప్రశ్నకు ఈమెకూడా వికటంగానే జవాబు చెప్పేసరికి, కూతురుకు పట్టినగతే తల్లికి పట్టింది!! తల్లి కూతుళ్ళు తగినశాస్త్ర అనుభవించారు. తల్లికూతుళ్లు తిరిగి రాక పోవటంతో సోనియాకు కలవరం పుట్టింది. ఆమె మళ్ళీ మంచుకొండలవద్దకు పోగా, ఆ రాజులవల్ల జరిగిన సంగతిఅంతా తెలిసింది. సోనియా తన మాటమంచితనంతో వారి కడుపులు కరిగించి, సవతితల్లిని నటాషానూ బతికించుకుంది.

జూన్మాసంలో పూయవలసిన పువ్వులను ప్రత్యేకించి సోనియాకోసం డిశంబరు నెలలోనే సృష్టించివచ్చిన జూన్మాసరాజు ఆజ్ఞప్రకారం ఆ పువ్వులకు 'డిశంబరుపువ్వు' అనే పేరు శాశ్వతంగా నిలిచిపోయింది.

8

[దేవసింహుని బాడకోసం శక్తిసింహుడు ఎలాగో అపూర్వసాధం చేరుకోవటం, అయితే తలవనితలంపుగా అది మాయమై, పరివారం పక్షాలుగా ఎగిరిపోయి శ్రమ వృథాకావటం, దైత్యులవిడువక అతడు వెతుకుతూపోయి ఒక పర్వతశ్రేణి చేరుకోగలిగినా, దారితెన్ను లేని ఒక పర్వతంకొనని అగిపాపలనిరావటంవరకూ చదివారుకదా! ఆ తర్వాత—]

ఏమైనాసరే అవతలిగట్టు చేరుకొని, ఆ కనుపించే దేవాలయమేమిటో తెలుసుకు తీరాలని పట్టుబట్టిన శక్తిసింహుడు అంత లోనే అలోచనలోపడ్డాడు: "అనవసరంగా తొందరపడి ఈ ప్రయత్నంలో నేను ప్రాణాలు కోల్పోయానంటే ఇంకేమున్నది? కనుక కొద్దిరోజులు ఆలస్యమైనా, మరో సులువైనమార్గంలో అక్కడ చేరే ప్రయత్నం చెయ్యటం మంచిది" అనుకున్నాడు. ఈ నిశ్చయంతో శక్తిసింహుడు వెనుకకు మరలి, తను ఎక్కివచ్చిన పర్వతశ్రేణి అంతా దాటి తిరిగి క్రిందకు చేరుకున్నాడు.

అయితే, అతను పర్వతశ్రేణి ఎక్కెటప్పుడు తన గుఱ్ఱాన్ని దిగువని వదిలేసివచ్చాడు. అది ఎటుపోయిందో ఏమో ఇప్పుడు అక్కడ లేదు. చేసిదిలేక శక్తిసింహుడు కాలినడకనే బయలుదేరాడు.

ఇక దేవసింహుడి సంగతి చూద్దాం:

దేవసింహుడు తిరిగి తిరిగి తన భవనం చేరుకునేసరికే భవనం మాయమైపోయే! దిగువనిమాత్రం మంత్రిత. అస్థానవైద్యుడూ వున్నారు. ఈ మాయ దేవసింహుడికి ఆర్థం కాలేదు. భవనం ఏమైనట్టు? క్రిందకు దిగివెళ్ళి వాళ్ళని అడిగితే తెలుస్తుందేమో?

'చందమామ'

అంతకు తప్ప మరోమార్గంలేదు. అందుచేత క్రిందకు దిగాలని నిశ్చయించుకున్నాడు. కాని చిత్రం! మాయవిమానం క్రిందకు దిగటానికి బదులు, ముందుకు పోసాగింది.

ఈమారు ఎలాగైనా దేవసింహుడికి నమ్మికకలిగించి తమతో తీసుకుపోవచ్చునని ఆశపడిన మంత్రీకి, వైద్యునికి యిలా జరగటం నిస్పృహ కలిగించింది. విమానం వైపే చూస్తూ వారు నిలబడిపోయారు.

దేవసింహుడి విమానం వెళ్ళివెళ్ళి, యెత్తైన ఒక పర్వతంమీది దేవాలయం ముందు ఆగింది. శక్తిసింహుడికి లోగడ కనుపించిన దేవాలయమే యిది!

విమానం ఆగటమేమిటి, దేవాలయం ముందు వృద్ధురాలు ప్రత్యక్షం కావటమేమిటి? రెండూ ఒక్కమారే జరిగినై. దేవసింహుడి అశ్చర్యానికి అంతులేదు. ఈ చిత్రమేమిటని అతను వృద్ధురాలిని అడగబోయేటంతలో ఆమె దేవసింహుడిని ఎత్తుకుని ఆలయంలో ప్రవేశించింది.

లోపలకు వెళ్ళాక దేవసింహుడు అడిగాడు: “ఆపూర్వమైన మన సాధం ఏమైంది? ఈ దేవాలయమేమిటి? ఇంత కాలమూ నా ఆదుపాజ్ఞలలో ఉంటూవచ్చిన విమానం యివాళ యిలా ఆడ్డుతిరగటానికి కారణమేమిటి?” అని.

ఇన్ని ప్రశ్నలకూ వృద్ధురాలు ఒకే జవాబుగా “ఇవన్నీ నువ్వు అడగకూడదు. అక్కడికంటే యిక్కడే ఎంతో హాయిగా వుంటుంది. ఆయితే కొంత కాలం పరకు నీవు విమానంలో బయటికి వెళ్లకూడదు. అందుచేత యిక్కడనే వుండి కులాసాగా కాలంగడుపుతూవుండు. నేనువచ్చి చూచి పోతూవుంటాను” అని చెప్పి పూరుకుంది.

ఇలా అంటూనే వృద్ధురాలు దేవసింహుడివద్దనున్న మాయవిమానం తీసుకున్నది. చూస్తూ చూస్తూవుండేటంతలో

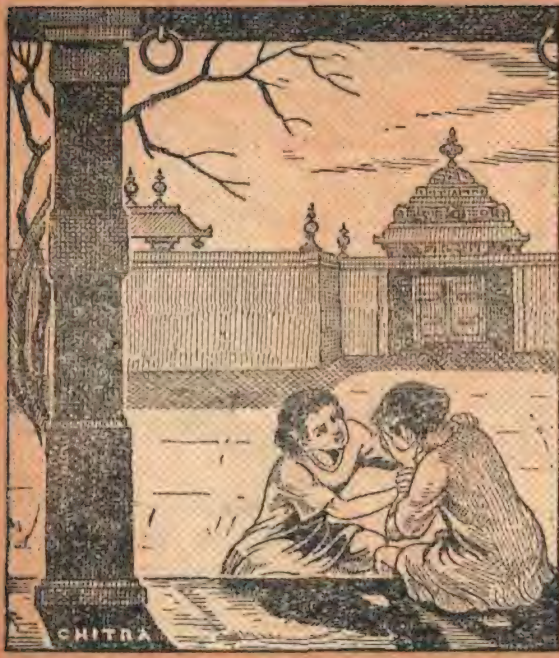
అంతటి పెద్ద వెప్పా ముడుచుకుపోయి, చిన్న బంతిలాగా తయారైంది. ఆ బంతిని ఆమె దేవసింహుడి చేతికిచ్చి, "దీనిని భద్రంగా దాచివుంచుకో" అనిచెప్పి మాయమైంది.

వృద్ధురాలు వెళ్ళాక, దేవసింహుడు మెల్లిగా ఆ దేవాలయమంతా కలియతిరిగి చూచాడు. బయటినుండి చూడటానికి అది దేవాలయంలాగే ఉన్నప్పటికీ, లోపల ఎన్నో చిత్రాలు కనుపించినై. ఒకచోట రక రకాల పక్షులు కిలకిలమంటూ ఎగురుతున్నై. మరొకచోట లేళ్ళూ, దుప్పలూ మొవలైన సాధుజంతువులు కనుపించినై. ఇంకా లోపలికి పోగా భయంకరమైన సర్పాలు బుసలుకొడుతూ నేలపైన తిరుగాడుతున్నై. మరొకచోట గోండ్లుపెడుతూ సింహాలూ, పెద్దపులులూ తిరుగుతున్నై.

వీటన్నింటినీచూచి దేవసింహుడు భయపడనేలేదు. అవన్నీ మామూలు ఆటవస్తువులేనని అనుకొని, వాటిమధ్య నిర్భయంగా తిరుగసాగాడు. చిత్రమేమిటంటే అవికూడా దేవసింహుడిజోలికి పోకుండా తమ మానాన అవి తిరుగులాడుతున్నై.

దేవసింహుడు ఈ చిత్రాలన్నీ చూచుకుంటూ పోగాపోగా, ఒకచిన్న పూలతోట

కనుపించింది. దానిమధ్యని సరిగా తనకు ఈడూ బోడూ అయిన ఒకచిన్న కుర్రవాడు ఉల్లాసంగా అడుకుంటున్నాడు.

ఈ కుర్రవానిని చూడటంతోటే దేవసింహుడిప్రాణం లేచివచ్చింది. ఆ కుర్రవాడెవరో తెలుసుకోవాలనికూడా ప్రయత్నించలేదు. చరచర పాకుకుంటూ వెళ్లి—“అడుకుందాం, వస్తావా?” అని అడిగాడు.

“అలాగే! మరి నాతో సరిగా నువ్వు పరుగెత్తలేవుగా?” అన్నాడు ఆ కుర్రవాడు, దేవసింహుడి కాళ్ళపంక జాలిగాచూస్తూ.

ఇన్నాళ్ళూ అటపాటలలో దేవసింహుడు తన అవిటికాళ్ళ సంగతే మరిచిపోయాడు.

తను కుంటివాడిననే ధ్యాసే లేదు. కాని, యిప్పుడు ఈ కుర్రవాడు యిలా ఆసటతో తను అవిటివాడినన్న సంగతి మళ్ళీ గుర్తురాగా ఒక్కసారి దుఃఖం పొర్లుకొనివచ్చింది.

ఇదిచూచి ఆ కుర్రవాడు—“ఎందుకు ఏడుస్తావ్! ఫరవాలేదులే, రా అడుకుందాం” అంటూ దేవసింహుడిని ఓవార్చాడు. అప్పటినించి ఆ కుర్రవాడితో చేరి హాయిగా కాలం వెళ్లుచుచున్నాడు దేవసింహుడు.

ఇలావుండగా ఒకనాడు వృద్ధురాలు ఇచ్చివెళ్లిన ఆ బంతితో వాళ్లు అడుకొంటూ వుంటే అది రివ్వున దేవాలయం దాటి దూరాన పడిపోయింది.

ఎంతో భద్రంగా దాచుకొనమని చెప్పి వృద్ధురాలు యిచ్చిన బంతి యిలా పోవటంతో దేవసింహుడు దుఃఖించాడు. అది చూచి, తోటికుర్రవాడు—“పోతే పోయిందిలే. ఇంతమాత్రానికి ఏడుస్తావేం!” అని ఓదార్చబోయాడు.

వృద్ధురాలు చెప్పినసంగతి వెల్లడించితే తన అజాగ్రత్త బయటపడిపోతుందని సిగ్గుపడ్డాడు, దేవసింహుడు. అందుచేత బంతిసంగతి అంతటితో వదిలేసి, మళ్ళీ

ఎప్పటిలా ఆ కుర్రవానితో చేరి అడుక్కో సాగాడు.

కొంతకాలం గడిచింది. శక్తిసింహుడు అష్టకష్టాలూ పడి ఎలాగైతేనేమీ ఆ దేవాలయం దరిదాపులకు వచ్చేశాడు. త్రోవలో కుర్రవాళ్ళు పారవేసుకున్న ఆ బంతి కంట బడి, దానిని తీసుకుని పరిశీలనగా చూచాడు. దానిలో ప్రత్యేకత ఏమీ కనుపించలేదు. అయినా ఎందుకైనా మంచిదని తీసి తన వద్ద భద్రపరుచుకొని, దేవాలయం వున్న పర్వతం ఎక్కసాగాడు.

మరి కొద్దిసేపటికల్లా శక్తిసింహుడు దేవాలయవ్యూహం వద్దకు చేరుకున్నాడు. అయితే తలుపులు మూసివున్నాయి. తెరవటానికి బిల్లులేకపోయింది. ఏమీతోచక, తలుపు తట్టాడు. బదులులేదు. అలానే కాచుకొని కూర్చున్నాడు.

అక్కడ మంత్రి, వైద్యుడూ కొద్దిరోజులు దేవసింహుడి రాకకు ఎదురుచూచారు. కాని ఏమిటా కనుపించక నిరాశచెంది, అక్కడవుండి ప్రయోజనంలేదని నిశ్చయించుకున్నారు.

మరునాడే ఆచోటు వదిలి దేవసింహుడిని వెతుక్కుంటూ బయలుదేరారు. కొద్దిరోజులు ప్రయాణించేయగా, ఒకచోట శక్తిసింహుడి అశ్వకులు తట్టపడ్డారు.

మంత్రిని వాళ్ళు ఆనవాలు కట్టారు. అస్తానవైద్యుడుకూడా వెంటవుండటం చూచి చకితులైనారు.

మంత్రి పరమదుర్మార్గుడని, కంటికి కనబడితే ప్రాణాలతో పదలపడ్డని ఛెబుతూ వచ్చిన వైద్యుడు తనే మంత్రితో కలిసి వుండటం విడ్డూరంకదూ! మరి, ఇప్పుడేమిటి చేయటం? ఒక్కసారిగా వాళ్ళమనస్సులో ఆలోచనలు గిరునతిరిగినై :

కత్తులుదూశారు. మంత్రిపైన పడబోయారు. వైద్యుడు అడ్డుకున్నాడు.

“తొందరపడకండి. మన మంత్రి నిర్దోషి. మనం తలచిందంతా అపాహ. దోషి ఎవరో తెలాలి. అందుకోసమే ఇలా తిరుగులాడుతున్నాం” అన్నాడు.

అందుకు అశ్వీకులు—“అదా సంగతి! సరే, అసలు మేమువచ్చింది మహారాజావారి కోసం. శత్రురాజు వచ్చి మనరాజ్యాన్ని చుట్టుముట్టాడు. వశంచేసుకునేటట్టున్నాడు. పరిస్థితి చాలా ప్రమాదంగావున్నది. ప్రభువు ఎక్కడ?” అంటూ పట్టాని తమ ఆత్రం వెల్లడించారు.

మంత్రి, వైద్యుడూ ఆశ్చర్యపోయారు. “శత్రురాజు! మన సిబ్బంది ఏమై పోయింది?” అని గద్దించాడు మంత్రి.

“అంతా కర్మ. సిబ్బందిలో మూడు వంతులు మిమ్మల్ని వెతికి పట్టటానికే దేశం నలుమూలలకూ పరుగులెత్తారు. మిగిలిన కొద్దిమందికెల్ల ఏమవుతుంది?” అన్నారు అశ్వీకులు.

“సరే, ఇప్పుడే బయలుదేరుదాం. ముందు రాజ్యాన్ని రక్షించుకోవాలి!” అన్నాడు మంత్రి అవేగంతో.

“అలాకాదు. మీరు మీప్రయత్నంమీద యిక్కడనే వుండండి. నేను వీళ్లతో వెళ్లి రాజ్యం నిలబడే మార్గం చూస్తాను” అన్నాడు వైద్యుడు.

సరేనన్నాడు మంత్రి. వైద్యుడు అశ్వీకులవెంట బయలుదేరాడు.

* * *

అక్కడ దేవాలయంముందు కూర్చున్న శక్తిసింహానికి మరికొద్దిసేపటికల్లా ఒక చిన్న కుసుకుచెట్టింది. కుసుకులో అతనికి ఒక కల వచ్చింది :

తనరాజ్యం అంతా అల్లకల్లోలమై పోయిందట; ప్రజలు విచ్చలవిడిగా సంచరిస్తున్నా

రట్ట; ఈ అదనుచూచి, శత్రురాజు సైన్యంతో
వచ్చి రాజ్యాన్ని చుట్టుముట్టినాడట.

కలవరపడుతూ మేల్కొంచాడు శక్తి
సింహుడు. చూడగా దేవాలయద్వారం
ముందే వున్నాడు! ఇడంతా కలి ఆని
ఊహించాడు. కలి గాసిన దృశ్యాలతో
మనస్సు ఆవేదనా పూరితమైపోయింది.

శక్తిసింహుడికి కలలంటే ఎంతో నష్టకం.
కలలో కనుపించినవి జరిగేవుంటవని భయం
కూడాను. ఈ భయంతో ఒక్కసారి రాజ్యం
ఎలావున్నదో స్వయంగా తెలుసుకొంటేగాని
స్తిమితంకెక్కటట్టు తోచలేదు. లేచి రెండు
రోజులకల్లా కొండ దిగువకు చేరుకున్నాడు.

విధి విరామం లేని శ్రమదమాదులతో
శక్తిసింహుడు అలసిపోయాడు. ఇంత
కాలమూ గుఱ్ఱం ఉండటంవల్ల యెంత
దూరం ప్రయాణంచేసినా కష్టం తెలిసి
రాలేదు. ఇప్పుడు అడుగుపడటమే అసా
ధ్యంగా తోచింది. డస్సిపోయి ఒక చెట్టు
నీడని విశ్రమించేసరికి ఇట్టే నిద్రపట్టేసింది.
ఆ నిద్రలో మళ్ళీ కలగన్నాడు. ఇందాకటి
కలి పూర్తిగాక, మళ్ళీ ఇలా స్వప్నావస్థలో
పడ్డాడో యేమో! కలలోవిశేషాలు ఇవి—
తను కొండపైని దేవాలయం చేరు

కున్నట్టూ, తలుపులు తెరిచేవున్నట్టూ,
లోపలికి ప్రవేశించి వెళ్లగా ఒక తోటలో
యిద్దరు చిన్ని కుర్రవాళ్లు అడుకొంటూ
న్నట్టూ కనిపించింది. అడుకొంటూవున్న
ఆ కుర్రవాళ్లలో ఒకడు తన మేనల్లు
డైనట్టు స్పష్టంగా కనిపించింది!

ఎప్పుడైతే దేవసింహుడు కనుపించాడో
“ఏమిటి! నా దేవసింహుడే” అంటూ
వానిని చేతులలోకి తీసుకోబోతుండగా
మెలకువ వచ్చేసింది. ఈ స్వప్నంతో శక్తి
సింహుడి ఆవేదన మరింత హెచ్చిపోయింది.

“ఏమిటి కలలు! ఈ విపరీతం!! నా
రాజ్యం శత్రురాజుచేతులలో పడబోతోందా!

నేను చేతులారా తెగబార్చిన దేవసింహుడు ఇంకా బ్రతికివున్నాడా!" అనుకుంటూ, ఒకవంక నిస్పృహతో, మరొకవంక ఆశతో, మళ్ళీ ఒకసారి దేవాలయం చేరుకుందామని కొండపైకి బయలుదేరాడు.

కొద్దిరోజులకల్లా కొండపైకి చేరుకొని దేవాలయంవైపు అడుగులువేసేటంతలో తలుపులు తెరుచుకున్న శబ్దమైంది. శక్తి సింహుడికి ప్రాణం లేచివచ్చింది. ఆటు చూచేసరికల్లా ఒక చిన్ని కుర్రవాడు దేవాలయంలోనుండి బయటకువచ్చి, చరచర వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ కుర్రవాడు బయటికి వచ్చేయటంతో అలయం తలుపులు ఎప్పటిలా మూసు కున్నై. శక్తిసింహుడు ఆ కుర్రవానిని వెంబడిద్దామని బయలుదేరాడు.

కొంతమారం వెళ్లేసరికి, ఆ కుర్రవాడు దేనికోసమో వెతుకుతూవుండటం కనుపించింది. శక్తిసింహుడు కుర్రవానినగ్గరకు

వెళ్ళి, "అబ్బాయీ, ఏమిటి వెతుకుతున్నావ్!" అని అడిగాడు.

"మేము అడుకొనే బంతి ఇక్కడెక్కడో పడిపోయింది" అన్నాడు కుర్రవాడు.

తనవద్దనున్న బంతితీసి చూపుతూ "ఇదేనా?" అని ప్రశ్నించాడు శక్తి సింహుడు.

"అఁ, అఁ, ఇదే దీనికోసమే మా నేస్తం ఏడిచి రాగాలెడుతున్నాడు" అన్నాడు కుర్రవాడు.

"పాపం! మీ నేస్తానికి యిచ్చిపడ్డాం పద" అంటూ శక్తిసింహుడు ఆ కుర్రవాడిని అప్యాయంగా ఎత్తుకుని దేవాలయం దిక్కుగా బయలుదేరాడు.

[శక్తిసింహుడికి చిక్కకుండా దేవసింహుడు తప్పించుకోగలడా? తిరిగి ఇప్పుడు ఒంటరివాడైన మంత్రిగతి ఏమవుతుంది? ఇంతకూ శక్తిసింహుడి రాజ్యం శత్రురాజు వశమైపోతుందా?—ఇవీ మరికొన్ని చిత్రసంఘటనలూ వచ్చేనెల]

వృందేశంలో మొగలాయి సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించిన మహమ్మదీయ చక్రవర్తి బేబరు, బేబరు చాలా ధైర్యశాలి. ఎంత ధైర్య పంతుడు కాకుంటే మనదేశానికి దండెత్తి వచ్చి సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించగలడు?

ఐతే, 'ఇల్లు అలకటంతోనే పండుగ కాదు' అన్నట్లు, సామ్రాజ్యం స్థాపించి నంతమాత్రాన ఏమయింది? స్థాపించిన దాన్ని వెయ్యికళ్లతో కాపాడాలి. చక్రవర్తికి సామాన్యంగా మిత్రులకంటే శత్రువులే ఎక్కువుంటారు. వాళ్లవల్ల ఏ కిడూ మూడ కుండా చూసుకుంటూ వుండాలి. బేబరు చాలా గుండెనిబ్బరంగలవాడు గనక పక్కలో బల్లెలపంటి శత్రువులెందరు వున్నా, భయమనేది లేకుండా రాజ్యం పాలిస్తూవచ్చాడు.

ఆయన అనుచరులలో ఆలీఖాను అనేవా డొకడు వుండేవాడు. ఆలీఖాను రోజూ చక్ర

వర్తిగారి కందాలో మస్తుగా భోజనంచేసి ఆయనకి సంతోషంకలిగించటానికి ఏవో కబుర్లు మొదలెడుతూండేవాడు.

ఒకనాడు ఆలీఖాను, "ప్రభూ, అల్లాకు తాము అంటే ఎంతో ఆభిమానం. కనుకనే ఆయన తమకు సర్వసాఖ్యాలూ అనుభ వించవలసిందని చెప్పి ఈ మహాసామ్రా జ్యాన్ని ప్రసాదించారు" అన్నాడు.

చక్రవర్తి, "ఆలీఖాన్!—నీవుద్దేశంలో సామ్రాజ్యంతో సర్వసాఖ్యాలూ వస్తా యనేనా?" అన్నాడు.

బదులుగా ఆలీఖాను, "సందేహమేమిటి ప్రభూ? తమకన్నా ఎక్కువ సుఖపడేవాడు ఈదేశంలోనేకాదు, ఈ విశాల ప్రపంచంలో ఎక్కడాలేడు" అనేశాడు. చక్రవర్తి, కొంచెం యోచించి, "ఐతే ఆలీఖాన్!— నిన్ను రేపు ఒక్కరోజు చక్రవర్తిగా చేస్తాను. ఆ సుఖమేమిటో నీఅంతట నీవే చూద్దు

గాని" అన్నాడు. అలీఖాను తన చెవులను తానే నమ్మలేకపోయాడు! "చక్రవర్తిగారు నన్ను రేపు చక్రవర్తిగా చేస్తాననే నా అన్నార్లు?" అని అతడు ప్రభువుకి వింజామర వేస్తూన్న చాకలిని ఆడిగాడు. 'అవును బాబూ' అని చాకలి చెప్పగానే, సందేహం కాస్తా తీరి, అలీఖాను పట్టరాని సంతోషంతో గంతులెయ్యటం ప్రారంభించాడు.

మరో కాస్సేపటికల్లా నగరంలో, "రేపు అలీఖానుగారు చక్రవర్తి కాబోతున్నారు!" అని దండెరాకూడా విసపడింది. గొప్పగొప్ప సామంతులందరినీ రమ్మని కోరుతూ అహ్వనాలు వెళ్ళాయి.

"ఎప్పుడు తెల్లవారుతుంది? ఎప్పుడు కిరీటం ధరిస్తాను?" అనుకుంటూ, అలీఖాను కునుకుపట్టక రాత్రంతా మేలుకుని వున్నాడు. నిజానికి, అది కునుకుపట్టే సమయం కాదుకదా?

తెల్లవారటంతోనే బేబరు అశణ్ణు రప్పించి, చక్రవర్తిదుస్తులు ధరింపించి, సింహాసనం మీద అధిష్ఠింపించి, తన కిరీటంతిని వానిని పెట్టుకోమన్నాడు. అతి వైభవమైన ఆ సందర్భంలో బ్రహ్మాండమైన విందు జరిగింది. తరువాత, సామంతులు ఒక్కొక్కరే వచ్చి, అలీఖానుకి వంగి సలాంచేసి బంతులలో కూర్చోవటానికి వెడుతోంటే అతడికి వళ్లుతెలియనంత సరదాగా వుంది.

బంగారపు పళ్లాలలో మంచి మంచి భక్షణలన్నీ తెచ్చి మొదట అలీఖానుకి, తర్వాతనే తక్కినవాళ్ళకి పడ్డన జరిగింది. ఆ భక్షణాలలో కొన్ని అలీఖాను అంతకు ముందెన్నడూ రుచిచూసి ఎరగడు.

ముఖ్యంగా చాటిల్లో 'డిల్ కుష్' అనే పిండివంట తినాలని అతనికి చాలారోజులనుంచి మనసు. ఇప్పుడు అదును దొరికిందిగదా అని చెప్పి దాన్ని పళ్ళెంలోంచి తీసి నోట్లోవేసుకోవటానికని మెడ కాస్త పైకి

ఎత్తేను. ఎత్తేసరికి, నెత్తికి నూటిగా పైన
తళతళమెరిసే పదునైన పెద్ద కత్తి ఒకటి
వేలాడుతూ కనబడింది! దాన్ని వేలాడదీస్తే
తాడుతో గాదు! సన్నని తలవెంట్రుకతో!—
విమాత్రం గాలికి కదిలినా ఆది తెగి మీద
పడేట్టుగా వుంది!

దాన్ని చూడంతోనే ఆలీఖాను గుండె
బేజారైంది. దిల్ కుష్ మాటే మరిచి
పోయాడు. ముచ్చెమటలూ పోసి, వెళ్ళు
గజగజ పనికడం మొదలెట్టింది! అఖడ్గం
తెగి మీదపడితే ఇంక ఏమైనా వుందా?
గుక్కెడు ప్రాణమూ ఇట్టే ఎగిరిపోతుందే!

‘బాబోయ్, నాకీ సింహాసనం వద్దు, కిరీటం
వద్దు, రాజరికం అంతకంటే వద్దు. నావారిన
నన్ను పోనివ్వండి’ అంటూ ఎలుగెత్తి
సింహాసనం దిగిపోబోయాడు. కాని బేబరు
అతనిని కదలనివ్వలేదు. “ఆలీ!—నాకు
అల్లా ప్రసాదించిన ఆ సాఖ్యమేమిటో రేపు
‘ఉదయంపరకూ నువ్వు అనుభవించక
తప్పుదు!’ అన్నాడు బేబరు.

ఆలీఖాను వణికిపోతూ “ప్రభూ, నెత్తి
మీద కత్తి పెట్టి ‘సుఖపడమం’టే నేను
అనుభవించే సుఖమేమిటి నామొహం!”
అంటూ గోలపెట్టేడు.

బేబరు చిరునవ్వుతో, “ఆలీఖాన్!—
చక్రవర్తి జీవితం ఇంతే! నీ నెత్తిపైనున్న
కత్తికమల్లేనే చక్రవర్తులకు ప్రతిక్షణమూ
ప్రాణాపాయమే” అన్నాడు.

“అటైతే, తమరెన్నడూ నాకుమల్లే
భయంతో పనికలేదే మరి!” అని ధైర్యంచేసి
అడిగాడు ఆలీఖాను.

“ప్రాణాపాయానికి భయపడటం ధీరుల
లక్షణం కాదు. ధీమంతుడికి తెలుసు
అపాయం ఉందని. ఐతే, అతడు సామాన్య
మానవులలాగా ప్రాణం పోతుందేమోననే
భీతితో దిగులు పెట్టుకుని కూర్చోడు” అని
చెప్పాడు చక్రవర్తి.

“సరే ప్రభూ! నా మానాన నన్ను పోనివ్వండి. ఆ వెంట్రుక ఏకజంతు తేగి కత్తి నా మెడమీద పడుతుందో!” అని అనేకవిధాల చక్రవర్తిని బతిమలాడాడు ఆలీఖాను.

“పడితే పడని. ఈ ఇరవైనాలుగు గంటలూ రాజభోగమనేది యేమిటో నువ్వు అనుభవించే తీరాలి” అంటూ చక్రవర్తి భటుల్ని ఖానుగదికి కాపలావుంచి చక్కా పోయాడు.

ఆలీఖాను నోరెత్తలేదు. ఇరవైనాలుగు గంటలూ ప్రాణాలు పిడికిట్టోపెట్టుకుని కాలంగడిపేడు. ఎవటపెట్టినవాటిలో ఒక్క డిల్ కుషుబనా నోటికి పోలేదు. ఆ రస గుల్లలు, ఆ గులాబ్ జామ్లు, ఎక్కడి వక్కడే ఉండిపోయినై.

“ఆరే అల్లా!—ఎంతటి శిక్ష విధించి నాపురా” అని తనను తనే తిట్టుకుంటూ, క్షణం యుగంగా గడిపాడు ఆలీఖాను.

గడువు దాటటంతోనే ‘బ్రతుకు జీవుడా!’ అనుకొని బయటపడ్డాడు.

అటుతరువాత, బేబరు ఎదురై పలక రించేసరికి, “పగవాడికైనా వద్దుప్రభూ ఈ కిరీటం!” అంటూ దాన్ని తీసి, చక్రవర్తికి సమర్పించివేశాడు. బేబరు చిరునవ్వుతో, “ఖానూ! తలవెండ్రుక తెగి, కత్తి మీద పడుతుందని భయపడ్డావేగాని నిజానికి అది తెగిపడనేలేదు. ని పిరికితనమే నిన్ను అంతగా వేధించింది. ‘చక్రవర్తికి పట్టిన అదృష్టం పట్టలేదే’ అని చాలామంది అసూయపడతారేగాని, అపదవికి ఉండవల సిన ధైర్యం వారిలో లేదన్నసంగతి తెలు సుకోలేదు” అన్నాడు.

అప్పుడు ఆలీఖాను “తాము సెలవిచ్చి నది అక్షరాలా నిజంప్రభూ. కిరీటంధరించే అర్హత ధీమంతులకే వుంటుంది” అని అంటూ, భక్తిపూర్వకంగా సలాంచేసి వెళ్ళి పోయాడు.

కాశీరాజ్యానికి ప్రభువు శకుంతనుడు. శకుంతనుడు గొప్ప రామభక్తుడు. ఆయన భక్తుడైనందుకు లోకమంతా మెచ్చుకునేది. ఐతే—ఆ భక్తితోపాటు, తనను మించిన రామభక్తుడు ఈ ప్రపంచంలో లేనేలేడనే అహంభావంకూడా అతనిలో ప్రవేశించింది.

శకుంతనుడిలో చెలరేగిన ఈ అహంభావాన్ని తరుణంలోనే తగినవిధంగా అణచి వేస్తేగాని రాజు పనికిరాకుండాపోతాడే అని ఆలోచించాడు నారదుడు. ఆలోచించి, ఒక చిత్రమైన పూహం వన్నాడు.

ఆ పన్నాగాన్ని అనుసరించి ప్రజ, మూకమూకలుగా వచ్చి 'రాజా!—దుష్ట మృగాలబాధ విక్లుటంగా వున్నది. భరించ లేకుండావున్నాము' అంటూ మొరపెట్టు కున్నారు. వాళ్ళమొర ఆలకించి శకుంత నుడు ఒకరోజున అరణ్యాలలోకి వేటాడ బోయాడు. మధ్యాహ్నం వరకూ వేటాడి,

వేసట శలగటంచేత సమీపంలో ఒక ఋషిశ్రమం చేరుకొన్నాడు.

ఆ ఆశ్రమంలో అప్పుడు ఋషిగణమంతా సమావేశమైవున్నారు. భోగట్టావేయగా, అది విశ్వామిత్రుని ఆశ్రమం అని తెలిసింది. విశ్వామిత్రుడు శకుంతనుణ్ణి ఎంతగానో మర్యాదచేసి, కుశలప్రశ్నలుచేశాడు. బడలిక తీరినతరువాత శకుంతనుడు వెళ్ళి పోదామని లేచాడు. లేచి మహాఋషులవద్ద సెలవుతీసుకొందా మనుకుంటే, ఆయనకు ఒక సంశయం కలిగింది. అక్కడ కూర్చున్న ఋషిగణంలో అందరూ గొప్పవారే. తరతమ భేదాలు ఏర్పరచటానికి వీలులేదు. మొట్టమొదట వశిష్టుడు కూర్చునివుండటం చేత, 'వశిష్టాది మహర్షులారా! ఆనుజ్ఞ యివ్వండి, పోయివస్తా' నన్నాడు రాజు.

ఇది సాకుగా తీసుకొని, ప్రక్కనేవున్న నారదమహర్షి విశ్వామిత్రుణ్ణి ఈసుకొలిపి

‘చూశావుటయ్యా గాధినందనా! ఈ శకుంతనుడి గర్వం? నీ ఆశ్రమంలో తలదాచుకొని, నీ ఆతిథ్యం పొంది, తీరా వెళ్లేటప్పుడు ‘వశిష్టాదిమునులారా, సెలవు!’ అంటాడే? ఈ మాటలో అంతరార్థం ఏమన్నా గ్రహించావా?’ అన్నాడు.

తారామండలానికి లేచాడు విశ్వామిత్రుడు: ‘నిజమే, నువ్వుచెప్పింది. కన్నుమిన్ను కానకుండావున్నాడు వీడు. ఎవరితో ప్రసంగిస్తూవున్నాడో తెలియలేదు కాబోలు! ఉండు, నిమిషంలో పట్టిస్తా వీడిపని...’ అంటూ, చక్రమని బయల్దేరి శ్రీరాముని వద్దకు వెళ్ళాడు.

వెళ్లి, అతి ఆవేశంతో “శ్రీరామా!—నీవల్ల నెరవేరవలసిన ఒక స్వకార్యంమీద వచ్చావు. చేస్తారని వాగ్దానమిస్తే చెబుతాను’ అన్నాడు. రాముడు అశ్చర్యపడి, ‘ఏమిటి గురూజీ! మిథేరణ నన్ను కలవరపరుస్తున్నది. ఎన్నడైనా మీమాట జవదాటి ఎరుగుదునా! ఎందుకి సంశయం?’ అన్నాడు. రాముడు మాట యివ్వగానే, ‘రామా!—కాశీరాజు శకుంతనుడివల్ల నాకు తీరని వరాభవం జరిగింది. నీ బాణంతో వాడిని చేవిస్తేగాని నాకు నిద్రపట్టదు’ అన్నాడు. రాముడు జిజ్ఞాసలోపడ్డాడు. ఏమీ?—జీవితంలో కనివిని ఎరుగని గడ్డు సమస్య దాపరించింది. శకుంతనుడు తనకు ముఖ్యభక్తులలో ఒకడాయెనే, ఎలా? ఏమైనాకానీ, గుర్వాజ్ఞ! ‘సరే’ నన్నాడు రాముడు. విశ్వామిత్రుడు వెళ్ళిపోయాడు.

ఈలోపల—నారదుడు ఈ సమాచారమంతా శకుంతనుడికి చెప్పి, ‘రాజా!—నీ దేవుడైన రాముని బాణంవల్లనే నీవు హతుడవు కాబోతావుసుమా!’ అని హడలూపుట్టించాడు. అందుకు శకుంతనుడు ‘నారదా! గత్యంతరం చెప్పవా?’ అని వేడుకోగా, ఒక ఉపాయం చెప్పిపోయాడు.

ఆ పుపాయాన్ని అనుసరించి, శకుంత
నుడు వెంటనే అంజనాదేవి ఆశ్రమానికి
చేరుకొని, అపాయస్థితిలో ఉన్నవానిలాగా
ఆర్తనాదం చేశాడు. ఇది విని, అంజన పరు
గెత్తివచ్చి, 'నీకు వచ్చిన భయంలేదు
నాయనా! కలిగినముప్పు యేమిటో చెప్పు'
అని ధైర్యం చెప్పింది. అప్పుడు గుండె
నిబ్బరంతెచ్చుకొని, శకుంతనుడు తనకు
కలిగిన ఆపద వెల్లడించి, రక్షించమన్నాడు.

అక్కడ శ్రీరాముడు శకుంతనుడి విష
యంలో జిజ్ఞాసపడ్డట్టే, యిక్కడ అంజనా
దేవి 'అయ్యో! మా రాముడితోనే పెచ్చి
వచ్చిందే! శరణాగతుడైన యితన్ని యెలా
రక్షించటం?' అని తీవ్రాలోచనలో పడింది.

ఇంతలో అంజనేయుడు యింటికి
వచ్చాడు. విచారంతోవున్న తల్లినిచూచాడు.
'అమ్మా! నేనుండగా నీకెందుకీ విచారం?
ఏటువంటి అసాధ్య కార్యమైనానరే, చెప్పు
నెరవేర్చి తీసుతాను' అంటూ పొద్దాకాంతు
డైనాడు.

బిడ్డడిని లేవదీసింది అంజన. బాష్ప
ధారలతో, 'నాయనా—ఆర్తనాదం విని,
అమాయకంగా ఈ శకుంతనుడికి అశయ
మిచ్చాను. తీరా, భోగట్టావేయగా, మన

శ్రీరాముడితోనే వైరం యేర్పడింది! ఏమిటి
అగ్నిపరీక్ష మనకు?' అని వాపోయింది.

అందుకు మారు తి 'అమ్మా!—నీ
వెంతమాత్రం దుఃఖించకు. రాముని బాణా
నికి ఎలా తిరుగులేదో నీ మాటకూ అలానే
తిరుగులేదు. రాముడు కాదు, అతడిని
పుట్టించిన బ్రహ్మకానీ, నీ మాట అక్షరాలా
నెరవేరవలసిందే. గుర్వాజ్ఞ నెరవేర్చటం
రాముడి విధియితే, నీ అజ్ఞ నెరవేర్చటం
నా విధి' అన్నాడు పిడుగులు పడేటట్టు.

ఇంతలో శాంతమూర్తియైన శ్రీరాముడు
విలయతాండవం చేసికొంటూ అంజన
ఆశ్రమానికి వచ్చాడు. 'నా గురువును

పరాభవించిన శకుంతనుడు యిక్కడ దాగుకొన్నాడు. విడిచిపెట్టు హనుమా !' అని అజ్ఞాపించాడు. 'విడువను. మాతల్లి అతనికి అభయమిచ్చింది. అతనిపైన ఈగనైనా వాలనివ్వను' అన్నాడు అంజనేయుడు.

'నేనే ధర్మరక్షకుడనైతే, నా గురువును పరాభవించిన కాశీరాజు తలను ఖండించి వచ్చుగాక !' అంటూ, రాముడు తన బాణాన్ని వదిలిపెట్టాడు.

'నేనే నిజమైన రామభక్తుడనయితే, రాముని బాణంవల్ల కాశీరాజుకు యెట్టి అపాయమూ కలుగకుండుగాక !' అని ఆ రామబాణానికి అంజనేయుడు భక్తితో నమస్కరించాడు. హనుమ ఈ మాటలు అనగానే వాయువేగంతో పోతున్న రామ బాణం టకీమని ఆగిపోయింది !!

తిరుగులేని రామబాణం అలా నిలిచి పోయేసరికి సమస్త భువనాలు కంపించి పోయినై. హహాకారాలు చెలరేగినై! దేవ

గణం, ఋషిగణం, అందరూ భూలోకానికి దిగి వచ్చారు. 'ఇది ధర్మయుద్ధంకాని వేరు కాదు. హనుమే రామం, రామే హనుమం!!' అన్నారందరూ. చివరకు నారదుని వన్నాగం వెల్లడైంది. ఏమైనా, 'నా బాణానికి తిరుగులే' దన్నాడు శ్రీరాముడు. 'రామా ! నీ బాణానికి తిరుగులేవన్న సంగతి నాకు తెలుసు. నేనేదానిని భరిస్తా'నంటూ, 'రామబాణమా!.. నాలో ఐక్యమైపో!' అని వేడుకొన్నాడు హనుమ. అప్పుడు రామబాణం వచ్చి హనుమంతుని గుండెకు దూసుకపోయింది. అతని వక్షం చీలిపోగానే ఆంధ్రులో శ్రీసీతా రాముల దివ్యమంగళ విగ్రహాలు ప్రత్యక్షమయినై! అండరూ అశ్చర్యపోయారు. శకుంతనుడు తల వంచుకున్నాడు. సాటి లేని రామభక్తి గల హనుమను వినుతిస్తూ దేవతలు పూలక్షర్లం కురిపించారు. తల్లి అంజనాదేవి చేయి తగలగానే హనుమ గుండె ఎప్పటిలాగా ఆతుక్కుపోయింది.

పూర్వం ఊహసగరాన్ని రాజధానిగా చేసు
కుని పక్రబుద్ధి అనేరాజు పరిపాలించేవాడు.
ఆ రాజు సైన్యంలోకల్లా ప్రతాపుడనేవాడు
గొప్పవీరుడు. ప్రతాపుడు ఒకనాడు వేటకని
సమీపంలోని అడవికి వెళ్లి, అక్కడ ఒక
కొలనుపక్క పొదలో దాగి కూర్చున్నాడు.
వన్యమృగాలేమైనా దాహంతీర్చుకోటానికి
వస్తే, కొట్టవచ్చుకదా అని అతని వూహ.

ఎంతసేపు కని పెట్టుకున్నా ఆనాడు
అడవిజంతులేవీ రాలేదుగాని సాయంత్రం
పడేసరికి అకాశంమీదినుంచి ఏడుహంసలు
వచ్చి వాలినై. ఆ హంసల్ని చూచి మెచ్చు
కుంటూవుండగా, అవి తెక్కలు తీసి గట్టు
మీద పెట్టినై. అలా పెట్టిన వెంటనే ఆ
ఏడు హంసలూ అపురూప సుందరమైన
ఏడుగురు దేవకన్యలుగా మారిపోయినై.
కిలకిల నవ్వుతో వారు కొలనులోకి చొరబడి
జలక్రిడ లారంభించారు.

చప్పుడు చెయ్యకుండా ప్రతాపుడు
బయటకు వచ్చి, తెక్కలన్నింటిలోనూ
మిక్కిలి అందమైన ఒకజతను చేతపుచ్చు
కుని, మళ్ళీ దాగుకొన్నాడు. దేవకన్యలు
తనివితీరా జలకాలాడి, గట్టుపైకి వచ్చి,
ఎవళ్ళతెక్కలు వాళ్ళుధరించి మళ్ళీ హంస
లుగామారి, రివ్వుమని ఎగిరిపోయారు. ఐతే,
అలా ఎగిరిపోగలిగింది ఆరుగురుమాత్రమే.
వీడో అమ్మాయి తన తెక్కలజతకొసమని
కొలనుపద్దనే అగిపోవలసివచ్చింది.

ఆ దేవకన్యను చూడగా ప్రతాపుడికి
మక్కువపుట్టింది. ఆమె తెక్కలు పోయి
నందుకు దిగులు పడి, 'నాతెక్కలు
తీసుకున్నవారెవరో దయపుంచి వాటిని
ఇచ్చెయ్యండి. పిల్లలగన్న తలిదండ్రులైతే,
వారు నన్నూ ఒక కూతురుగా ఎంచుకో
వచ్చు. కన్యఐతే నేను చెల్లెలివైపుంటాను.
పెండ్లిగాని పురుషుడే ఐనట్టయితే పెండ్లిచేసు

కుంటా. దయవుంచి నా టెక్కలు నాకు ఇచ్చేయ్యండి' అనిజాలిగా ప్రార్థించింది.

ఈ మాటలు చెవిని పడిపడటంతోనే పాదలో దాగివున్న ప్రతాపుడు టెక్కలతో బయటకువచ్చి, 'ఇవిగో సీ టెక్కలు. వీటిని ధరించి హంసవై స్వేచ్ఛగా మీలోకానికి ఎగిరిపో. మీవాళ్ళనుండి నిన్నువేరుచేసి, బాధపెట్టినందుకు మన్నించు' అన్నాడు. దేవకన్య టెక్కలు పుచ్చుకోలేదు.

"మీరెవరో ఉత్తములలాగా పున్నారు. మానవులలోకూడా ఇంత మంచి వాళ్ళు ఉన్నారా? ఇంత అందమైనవాళ్ళున్నారా?" అంది అశ్చర్యంగా. అందుకు ప్రతాపుడు,

'అంతగా మెచ్చుకుంటున్నావు గనక పోసి, నన్ను పెళ్ళిచేసుకోకూడదా?' అన్నాడు విమంతుడో చూచామని. ఆ సుందరి మునిముసి నవ్వుతో, తన మెడలోని నవరత్న మాలను నిజంగానే ప్రతాపుడి మెడలో వేసింది. తలపనితలంపుగా పట్టిన ఈ అద్భుత ప్రానికి అతడు మురిసిపోయాడు.

ప్రతాపుడు భార్యతో తన నగరానికి తిరిగి వెళ్ళటంతోనే ఆమె చక్కడనాన్ని గురించిన వార్తవెళ్ళి రాజుగారి చెవిలోపడింది. పక్రబుద్ధి మూరువేషంలో వెళ్ళి ఆ దేవకన్యను చూచివచ్చాడు.

ప్రతాపుడికి కబురు చేసి, లేనిప్రేమ నటస్తో, 'ప్రతాపా! ఏడు సముద్రాలకవతల ఒక అడవి వుంది. ఆ అడవిలో ఒక కొండ వుంది. ఆ కొండ కొనని ఒక కొటవుంది. ఆ కొటకి రాజు తొమ్మిది అంగుళాల శరీరం, తొండైగజాల పిలకా వున్న చిత్రాంగుడనే యక్షుడు. ఆ రాజువద్ద ఆద్యక్షసేవకి అనే భూతం ఒకటివుంది. నువ్వువెళ్ళి ఎలాగైనా దాన్ని పశం చేసుకురావాలి. వస్తే, నిన్ను సేనాధిపతిగా చేస్తాను' అన్నాడు.

ప్రతాపుడు ఇంటికివచ్చి మానవమాత్రులకు అసాధ్యమైన ఈ మహత్తరకార్యాన్ని

గురించి భార్యతో చెప్పగా, ఆమె 'నీకు వచ్చిన భయంలేదు. ఈ వెండిబంతి తీసుకువెళ్ళి నగరం అవతల, నేలమీద పెట్టు. అది నీముందు దొర్లుతూపోయి నీకు దేవలోకంలోవున్న మా అమ్మగారియింటికి దారిచూపుతుంది. పెళ్ళివేళ నీమెడలో, నేనువేసిన ఆ సవరత్నమాల ఆనమాలు చూపి, నా కైమవార్తవెప్పి, సువ్యవచ్చిన పని మావాళ్ళతోచెప్పి' అని అంటూ, వెండి బంతిని అతని చేతిలోపెట్టింది. ప్రతాపుడు అదేప్రకారం చేసి, అత్తవారింటికి చేరు కున్నాడు.

ఈలోగా, ఊహానగరంలో వక్రబుద్ధి ప్రతాపుడి భార్యను రప్పించి, 'ఇంక నీభర్త తిరిగివచ్చేదేమిటి? ఇంతకీ వాడు నా నౌఖరు, నేను రాజునిగదా! నన్ను పెళ్ళిచేసుకుని రాణివికావటం నాకోరిక' అన్నాడు. ఆమాటకు ఆమె ఉగ్రురాలై, 'నేను ఎవర్ననుకున్నావు! బాగ్రత్త!' అంది. వక్రబుద్ధి భయపడి తగ్గిపోయాడు. కాని, కసిపూని సముద్రంఒడ్డున ఒంటిస్తంభం మెడలో ఆమెను ఖైదుచేయించాడు.

అక్కడ దేవలోకంలో,—ప్రతాపుడి మెడలోని సవరత్నమాల చూడటంతోనే,

ఆనమాలుగట్టి, దేవకన్య బంధువులు ఆదరించి, వచ్చిన పని అడిగేరు. అతడు చెప్పేడు. అప్పుడు అతని అత్తగారు పకుల్పి, మృగాల్పి, చేపల్పి అన్నింటినీ రప్పించి, 'ఫలానా యక్షుని రాజ్యం ఎక్కడవుందో మీకుతెలుసా?' అని అడిగింది.

ఆందులో ఒక్క కుంటికప్పమాత్రం, "నాకుతెలుసు. ఇతే చాలాదూరం వెళ్లాలి" అంది. ఆ కప్పని తోడిచ్చి ఆమె వాళ్ళిద్దర్నీ ప్రయాణంకట్టి పంపింది.

ప్రతాపుడు దానివెనకాలే వెళ్లేడు. సప్త సముద్రాలూ దాటి అడవి, అడవిలో కొండా, కొండకొసని చిత్రాంగుడి కోటా చేరు

కున్నారు. అప్పుడు కప్ప ప్రతాపుడితో, 'తమ్ముడూ, ఇదే కోట. నేను ఇవతలవుండి నీకోసం యెదురుచూస్తోంటాను. పోయిరా. నీకు జయమవుతుంది!' అని ఆశీర్వదించి లోపలికి పంపింది. ప్రతాపుడు కోటప్రవేశించాడుగాని అవీ కోటలాగే లేదు; అది ఒక చీకటికోణం. కన్నుపొడుచుకున్నా కనపడని ఆ అంధకారంలో అతడు తడుముకుంటూ వెళ్ళి. ఒక మూల ఆయాసం తీర్చుకుంటూ కూర్చున్నాడు.

మరి కాస్సేపటికి భళ్ళుమని తలుపు చప్పుడైంది. 'అదృశ్యసేవకీ, అదృశ్యసేవకీ' అని మేఘానికిమల్లే ఊరుముతో ఎవరో

పిలువసాగారు. అంతవరకూ చీకటిగా వున్న కోటంతా దీపాల వెలుగులతో పట్టవగలైపోయింది. ప్రతాపుడు చటుక్కున ఒక స్తంభంచాటుకి పోయి దాగుకొని ఆ వచ్చింది ఎవరా అని చూశాడు.

చూస్తే ఏముంది? తొమ్మిదంగుళాల శరీరం, తొంభై గజాల పిలకా వున్న యక్షుడు కనపడ్డాడు. "ఈతడేనా అంత చప్పుడుచేస్తా!" అని ఆశ్చర్యపోతూ ప్రతాపుడు నిలబడేసరికి యక్షుడు, 'అదృశ్య సేవకీ, యేమిటి ఈ ఆలస్యం? లోకాలన్నీ తిరిగి తిరిగి ఆయాసంతో వచ్చానుకదా, కాళ్ళు కడుక్కునేందుకు నీళ్ళు ఇవ్వాలని తెలీదా?' అని అరిచాడు. బంగారు కలశం ఒకటి వస్తూన్నట్లు ప్రతాపుడికి కనపడింది గాని దాన్ని తెస్తూన్న అదృశ్యసేవకీ కనపడలేదు. పాదాలచప్పుడు మాత్రం విసపడింది, అంతే. చిత్రాంగుడు కాళ్ళూ చేతులూ కడుక్కుని, 'త్వరగా అన్నం వడ్డించవేం, అదృశ్యసేవకీ!-నేనిప్పుడు కుబేరుడివద్దకు వెళ్ళాలి' అన్నాడు. వెంటనే వెండిపీట ఒకటి వాలింది. దానిముందు భమిడిఆకు ఉంచబడింది. పంచభక్త్యపరమాన్నాలూ వడ్డించబడ్డాయి. ఈపని అంతా క్షణంలో

చేసిన అదృశ్యసేవకి మాత్రం ప్రతాపుడికి కనపడలేదు. చిత్రాంగుడు భోజనం పూర్తి చేసి, ఒక త్రేన్నుత్రేంచి, పిలక సవరించు కుంటూ కుబేరలోకానికి వెళ్ళిపోయాడు. దీపాలన్నీ ఒక్కమాటుగా ఆరిపోయినై.

ప్రతాపుడు యెంతో మర్యాదగా, మధుర స్వరంతో 'ఓ అదృశ్యసేవకి! దయచేసి దీపాలు వెలిగించు' అన్నాడు. దీపాలు వెలిగియి. 'అకలివేస్తోంది. అన్నం పెడ తావా?' అన్నాడు. పీట వాలింది. ఆకు సిద్దమై వడ్డన పూర్తి అయింది. 'రా, అదృశ్య సేవకి, నీయజమానుడికి వడ్డించావేగాని నువ్వు తిన్నట్టులేదు. నువ్వుకూడా వడ్డించుకో. ఇద్దరం కూచుని తిందాం' అన్నాడు ప్రతాపుడు. అప్పుడు ప్రతాపుడికి ఒక కంఠ స్వరం వినపడింది. "ఎవరబ్బాయి నువ్వు? చాలా మంచివాడివిలాగున్నావు. ఈ చిత్రాంగుడికి ఎన్నిపదల సంవత్సరాలనుంచో సేవచేస్తున్నాను కాని ఒక్కనాడుకూడా వాడు నీకుమల్లే సన్నాదరించిన పాపాన పోలేదు" అంది ఆ కంఠస్వరం.

అదృశ్య సేవకికూడా భోజనంచేస్తోంది. అప్పుడు ప్రతాపుడు 'అలైతే అదృశ్యసేవకి, నువ్వునాతో వచ్చేయ్యి' అన్నాడు. ఆ కంఠ

స్వరం, "తప్పకుండా వస్తా. ఇతే ఉన్నచిట్లు ఏమిటంటే: ఎంత సామర్థ్యమున్నా నా అంతట నేను ఏపనీ చెయ్యలేను. 'అదృశ్య సేవకి, నువ్వు నాతోరా' అని అజ్ఞాపించు. ఈక్షణంలోనే బయల్దేరుతాను" అంది. ఇంకే ముంది? అదృశ్యసేవకే తనకు కిటుకు చెప్పేసింది! తన ఒక్క ఆదరణవాక్యం ఆ భూతాన్ని ఎంతలో వశంచేసుకుంది! 'అదృశ్యసేవకి, నాతోరా' అన్నాడు ప్రతాపుడు. అతనివెనకాలే అడుగులచప్పుడు వినపడింది.

కోట అసతల కాచుకున్న కుంటికప్ప కంటపడటంతోనే ప్రతాపుడు, 'అదృశ్య

సేవకి, ఈ కప్ప నా ప్రాణమిత్రము. దీని కుంటి పోగట్టు' అన్నాడు. కప్పకాలు చక్కబడి, అనందంతో అడితైత్తలాడింది. 'అదృశ్యసేవకి, మమ్మల్ని ఆత్మవారింటికి చేర్చు' అన్నాడు. మరుక్షణంలో వాళ్ళు అక్కడకు చేరుకున్నారు. అత్తగారు జరిగిన సంగతంతా విని ప్రతాపుడితో, 'నాయనా, నీ మంచితనమే నీకు సమస్తాన్ని వశం చేస్తోంది. నీమంచితనమే నాకూతుర్ని ఆకర్షించి, నీకు భార్యగా చేసింది. నీవుచూపిన దయ ఆదరణ, ఇవే ఈ భూతాన్ని నీకు వశంచేశాయి. త్వరగా వెళ్ళు. మాపిల్ల అపదలో వుంది, కాపాడుకో' అని చెప్పింది.

తరువాత ప్రతాపుడు, 'అదృశ్యసేవకి, నన్ను ఊహనగరానికి చేర్చు' అన్నాడు. అక్కడ చేరుకోవడంతోనే ప్రతాపుడు తన భార్యను చెరలో వుంచిన వక్రబుద్ధితో, 'దుర్మార్గుడా, నువ్వు నాపట్ల తలపెట్టిన దోహానికి క్షమాపణకోరుకో. లేకుంటే...' అనేటంతలో రాజు, 'చూస్తారేమర్రా, వీణ్ణి చీరెయ్యండి!' అని ఆజ్ఞించాడు.

అదృశ్యసేవకి, ఈ వీరులందరికీ తగినట్టుగా శాస్త్రవేసి బుద్ధివెప్పు' అన్నాడు ప్రతాపుడు. అదృశ్యసేవకి ఆ వీరులందరి జుట్టూ కలిపి ముడిపెట్టి, ఆ ముడి దొరక బుచ్చుకుని మారంగా ఒకచోట కూలవేసి వచ్చింది. వక్రబుద్ధి కత్తిదూసి ప్రతాపుడి మీదికి దుమికేడు. "అదృశ్యసేవకి, వీడిపని పట్టు!" అన్నాడు ప్రతాపుడు. అందరూ చూస్తోండగా వక్రబుద్ధి తలక్రిందు అయ్యాడు. రెండుతాళ్ళ ప్రమాణాన్ని పైకి వెళ్ళిపోయాడు. అక్కడనుంచి వాణ్ణి అదృశ్యసేవకి పదిలేసింది. వక్రబుద్ధి తల పందముక్కలయింది.

తరువాత ప్రతాపుడు ఊహనగరానికి రాజు అయ్యాడు. దేవకన్య రాణి అయింది. సుఖంగా వున్నారు. అదృశ్యసేవకి వుండనే వుందిగా, ఇంక వేరే సేనాధిపతి ఎందుకు?

తరువాత ప్రతాపుడు ఊహనగరానికి రాజు అయ్యాడు. దేవకన్య రాణి అయింది. సుఖంగా వున్నారు. అదృశ్యసేవకి వుండనే వుందిగా, ఇంక వేరే సేనాధిపతి ఎందుకు?

బలే సాయిబు

చాలా కాలం క్రిందట గాజులరేగ గ్రామంలో మస్తాన్ అనే ఒక దూదేకుల సాహెబు ఉండేవాడు. అది కుగ్రామం కావటంవల్ల మస్తానుకు క్రమంగా అపూర్వ భుక్తిగడ వటం కష్టమవుతూవచ్చింది.

‘విమిట్రా ఆల్లా!—కథ ఆడ్తుతిరిగిందే’ అని ఆలోచించేటంతలో లోగీన అనే గ్రామంపోయి, అక్కడ కాలక్షేపంచేదామని మనసుకి తట్టింది. మస్తానుకు వున్న అస్తి అంతా దూదేకులబద్ధ పక్కటే. ఒకరోజున అతడు తన దూదేకులబద్ధ భుజానవేసుకుని లోగీన వెళదామని నిర్ణయపడ్డాడు.

గాజులరేగుకి లోగీనకి పది కోసులు దూరానికిపైగా వుంటుంది. మధ్యని పెద్ద అడవికూడా వున్నది. ఈ పదికోసుల దూరమూ, అడవివాటుకొని, మస్తాను కాలి నడకనే పోవాలి. తోవలో తినటానికి ఏమైనా పట్టుకుపోవాలికద!

ఎలానో ఒక్క అబ్బాడబ్బులు పోగుచేసి, మానెడు కొమ్ము శనగలు కొనుక్కుని, అవి మూటకట్టి బయల్దేరాడు. రెండు ఝాములయ్యేసరికల్లా మూటలో శనగలు అతడి కడుపులోకి వెళ్లిపోయినై. దగ్గరలో ఒక పిల్లకాలువ కనిపిస్తే పోయి, కడుపులో మిగిలిన చోటును నిల్లతో నింపేశాడు. కాస్తంత అకలి అబగగానే భుజానవున్న దూదేకులబద్ధ ‘టిం—టిం’ మనిపిస్తూ, పుపారుగా అడుగులు వేయసాగాడు.

చరచరా నడుస్తున్న మస్తాను, ఎందుకో గాని ఒకచోట తపిమని నిలబడిపోయాడు! ఎందుకేమిటి?—ఒక్క పదిగజాల దూరంలో ఒక పెద్దపులి గోండ్లుపెట్టుకొంటూవచ్చి అక్కడ ఆగింది!! మస్తానుకి ముచ్చెమటలు పోసినై. అయినా, అతడి చేతులు ఆగకుండా దూదేకులబద్ధను ఆలా ‘టిం—టిం’ మనిపిస్తూనే వున్నాయి.

మస్తాన్ ను చూసి పులి నిలబడి పోయింది. అది గోండ్లు పెట్టడం మానలేదు. సాయిబు చేతులు 'టిం - టిం' మనిషిని చటం మానలేదు.

ఇంతలో, ఇదంతా కనిపెడుతూవున్న ఒక నక్క పులిదగ్గరకు వెళ్లి, 'ఏం పులి మామా! ఒక్క గెంతుగెంతి ఆ మనిషిని మింగివేయటం మానేసి, అలా చూస్తూ నిలబడిపోయావేం!' అని ప్రశ్నించింది. అందుకు పులి 'చూశావా, వాడి చేతులో ఎంతపెద్ద టుపాకీ వున్నదో! నన్ను చూసి వాడు పారిపోవటానికి బదులు వాణ్ణి చూసి నేనే హడిలిపోవలసి వచ్చిందిప్పుడు'

అంటూ తన మనస్సులోని భయం వెల్లడించింది.

నక్కకి తెలుసు, సాయిబు చేతిలో వుండేది ఎంతమాత్రం టుపాకీ కాదని. అందుకని, తెలివితక్కువగా పులి భయపడడం చూచి నక్క లోలోపల నవ్వుకుంది. 'సరే, మామా! నేనుండగా నీకేం భయం? నేను వెళ్ళి వాడిని మాటల్లో పెడతాను. ఆ సందుచూసుకుని నువ్వు మెల్లిగా పారిపో' అన్నది.

అది అన్నదేకాని, పులికిమట్టుకు ధైర్యం చాలలేదు; 'మరి, వాడు ఏమరుపాటుగా వున్నట్టు నాకెలా తెలుస్తుంది?' అని అడిగింది. అందుకు నక్క 'ఒకే, ఇదొక పెద్ద ప్రశ్న! నేను గట్టిగా ఒక కేకపెడతాను. కేకవిని పారిపో' అని సలహాచెప్పింది.

ఇలా సలహాచెబుతూ వెనకనించి మస్తాన్ వద్దకు పోయి 'ఏమయ్యా సాయిబూ! ఇదే ఒక్కడప్పు అడవిలో నిలబడిపోయావే, ఎందుకోసం?' అని పలకరించింది.

అందుకు మస్తాను చీకాకుతో "ఏమా? ఎందుకు నిలబడ్డానో తెలియటంలేదూ? ఎదట పెద్దపులి నిలబడివుండగా 'ఎందుకు నిలబడ్డా?' పని అదొక ప్రశ్న" అన్నాడు.

చందమామ

అప్పుడు నక్క 'ఏమిటయ్యా, ఇంతేనా నీ పొరుషం! ఒక్క కేకవేశానంటే చూడు, పులీ గిలీ పారిపోవాలన్న మాట,' అని ధైర్యంగా మాట్లాడింది. ఇదంతా డచ్చాలనుకున్నాడు సాయిబు మొదట. ఐనా, ఈమాట ఎంతవరకు నిజమో చూదామని: 'సక్కా, సక్కా!— నిజంగా నీ కేకలోనే అంతటిశక్తి వున్నట్టయితే, నీవు కోరుకోన్న బహుమతి యివ్వనా?' అన్నాడు మస్తాను. ఈమాట అనగానే నక్క ఒక పెద్దకేక పెట్టింది. దెబ్బతో పులి మాయమైంది! నిశ్చేష్టుడై, మస్తాన్ 'బ్రతుకుజీవుడా' అనుకొన్నాడు.

గండంతప్పి సాయిబు కాస్తంత సైమిత పడటంచూచింది నక్క. 'నా బహుమతి మాట ఏమి?' టన్నది. కోరుకోమన్నాడు మస్తాను. తడుముకోకుండా 'నాకేమివద్దు. నీ గుండెకాయ ఇస్తేచాలు'నన్నది నక్క. శని వదిలి పీడ పట్టుకున్నట్టయింది పాపం సాయిబుకి యిప్పుడు.

'ఒక్క, ఇంతేనా నీ కోరిక! ఇంకా ఎంత పెద్దవస్తువు కోరుకుంటావో, ఇయ్యగలనో లేనో అని జంకుతున్నాను. నాకు ప్రాణ దానం చేసిన నీ ఋణం ఎన్ని జన్మలకైనా

తీర్చుకోగలనా?—ఐతే, ఒక్క నిమిషం ఓరిమిపట్టాలి నువ్వు. ఎవ రేదికావాలన్నా ఈ నేటితో లేదు అని అనలేను. నీలాగానే ఒక తేడేలువచ్చి నా కడుపులో రొట్టె ముక్క కావాలన్నది. తీసుకోమన్నాను. అది రొట్టెముక్క తీసికోవటం కనిపెట్టి, దానిని పట్టబానికని రెండు వేటకుక్కలు నా కడుపులో దూకినై. వాటిని విరగడై హానీ, తరువాత నువుదూరి నాగుండెకాయ తీసికొందువుగాని' అని ఎంతో తాపీగా సమాధానం చెప్పాడు.

వేటకుక్కలమాట చెవినిబడెసరికల్లా పరుగుచుకుంది నక్క! సాయిబు తన దారిని తను వెళ్ళిపోయాడు.

క్రావ్డేటినగరంలో శరభారాయుడనే ధన వంతుడొకడు ఉండేవాడు. అతడు ధన వంతుడన్న మాటేగాని, ఎవడికీ ఒక్క దమ్మిడివనా దానంచేసేవాడుకాదు. చెయ్యకపోతే పోయేగాని, వచ్చి అడిగిన వాడినల్లా ఏదేవిధంగా ఏడిపించి మరీ పంపుతూఉండేవాడు. అతడిసంగతి తెలిసిన బిచ్చగాళ్ళూ, యాచకులూ ఆ గుమ్మమే ఎక్కేవాళ్ళుకాదు. తెలియక వచ్చినవాళ్ళు మాత్రం భంగపడి పోతుండేవాళ్ళు.

ఇలావుంటూండగా, ఆ నగరానికి వెంకటేశు అనే యాత్రికు డొకడు వచ్చాడు. వెంకటేశు రొడ్డుమీద నిలబడి, ఆ పూటకు ఎక్కడ భోజనం అమరుతుందా అని అలోచించటం ప్రారంభించాడు. దారినపోతున్న ఒకణ్ణి ఆపి, 'బాబూ, నేను పరదేశిని. ఈపూట నాకు దేవతార్చనకు వీలయే ఇల్లు చూపగలరా?' అని అడిగేడు.

ఆ మార్గస్థుడు వెంకటేశుతో, 'పెట్టే ఇల్లుమేదో చెప్పలేనుగాని పెట్టని యిల్లు మాత్రం ఒకటివుంది. ఆ గడపమాత్రం ఎక్కకు!' అంటూ దూరాన కనబడుతూన్న శరభారాయుడి ఇల్లు చూపించాడు.

అందుకు వెంకటేశు, 'ఏంబాబూ, ఆ గృహస్థు పిల్లికి బిచ్చంపెట్టని పిసినారా?' అని అడిగాడు

'బిచ్చంపెట్టడు సరికదా ఆ పిల్లిని పట్టుకుని తలగొరిగి మరీ పంపుతాడు!' అన్నాడు మార్గస్థుడు.

వెంకటేశు ఉత్తి పెంకి డిప్పకాయ. మార్గస్థుడు చెప్పినమాట వినటంతోనే ఆ శరభారాయుడి సంగతేమిటో తెలుసుకోవాలనిపించి, తిన్నగా వెళ్ళి ఆ గుమ్మమే ఎక్కాడు. తలుపుతట్టేసరికి శరభారాయుడే వచ్చి తలుపుతీశాడు. 'ఏంకావాలయ్యా నీకు?' అని అడిగేడు.

అందుకు వెంకటేశు, "ఏదేనా? ఒక్క పూట భోజనం. నేను యాత్రకుణ్ణి. ఈ పూట మీయింట భోజనంచేసి, సాయంకాలానికల్లా పైగ్రామం చేరుకుంటా. 'ఈ పూరిలో అన్నదాత యెవరూ?' అని వాకబుచేసేసరికి తమయిల్లు చూపేయి!" అన్నాడు. శరభారాయుడు విషపు నవ్వొకటి నవ్వి, "అలాగా? సరిగ్గా నేను భోజనానికి లేద్దామనుకుంటూం లేనే వచ్చావయ్యా నువ్వు! 'అభ్యాగత స్వయంవిష్టుః' అనికదా అన్నారు పెద్దలు. విష్టు స్వరూపుడికి విందుచెయ్యాలిగాని మామూలు పదార్థాలతో తృప్తిపడి ఊరుకో రాదుకదా. కనుక, పంచభక్ష్యపరమాన్నాలూ తయారుచేయిస్తాను! ఒక్కనిముషం ఆగు!" అన్నాడు.

శరభారాయుడి మాటల్లో పున్న వెటకారం వెంకటేశు కనిపెట్టేడు కాని, ఏమీ ఎరుగనివానికిమల్లే నటస్తో, 'బాబూ, ఒక్క నిముషంకాదు, ఎంతసేపైనా ఆగుతాను. ఇంతకీ యేమాత్రం పొద్దెక్కిందిగనక!' అనేసి, అక్కడనే సావిట్లో నడుంవాలాల్చాడు. తనయింట్లో, వాడంత చనువుగా ఆ కుర్చీలో వాలడంతో శరభారాయుడికి కోపమే వచ్చింది. కాని, వాడికి తగినశాస్త్ర విలాగా

చేసిపంపాలి గనక ముందే తొందరపడడం ఎందుకని తమాయించాడు. వెంకటేశు కళ్ళుమూసుకుని 'ఏంజరగబోతుందా?' అని ఆలోచిస్తున్నాడు.

మరి కొంచెంసేపటికి శరభారాయుడు, 'లేవోయ్ విష్టుస్వరూపా! విందు ఆరగిద్దువు గాని! ఎవర్రా అక్కడ? మాకు రెండు చెంబులతో నీళ్లు తీసుకురండి' అన్నాడు. వెంకటేశు కుర్చీలోనించి లేచి, నీళ్ళకోసం ఎదురుచూశాడు. ఎవడూ నీళ్ళుతేకుండానే శరభారాయుడు ఎవరిచేతిలోంచో ఒక చెంబును అందుకున్నట్లూ నీళ్ళతో కాళ్ళూ చేతులూ కడుక్కుంటున్నట్లూ నటించాడు.

వెంకటేశు, 'నాటకం ప్రారంభమైంద'ని గ్రహించి తనుగూడా శరభారాయుడికి మల్లెనే నీళ్ళచెంబు అందుకుని కాళ్ళూ చేతులూ కడుక్కునట్లు అభినయించి భోజనానికి సిద్ధమయ్యాడు. తనతోబాటు వాడూ సిద్ధమౌతాడనుకొలేదు శరభారాయుడు. 'ఏవీ నీళ్లు?' అని నీళ్ళునములుతో నిలబడతాడనుకున్నాడు.

'వీడెవడో కొంచెం అసాధ్యుడులాగే వున్నాడు. సరే కానియ్, చూద్దాం' అనుకుంటూ, 'రావయ్యా, భోజనాలసావిట్లోకి' అని అక్కడికి వెంకటేశుని తీసుకువెళ్లేడు. అక్కడ రెండుపీటలూ, ఆ పీటలముందు

వెండికంచాలూ, ఆ కంచాలచుట్టూ చిన్న చిన్న వెండిపళ్ళెలూ, గిన్నెలూ అమర్చబడి ఉన్నాయి. అయితే కంచాలలోగాని, పళ్ళెలలోగాని, గిన్నెలలోగాని పదార్థాలేమీ లేకుండా అన్నీ ఖాళీగానే వున్నాయి.

శరభారాయుడు తనెకపీటమీద చతికిల పడి, అతిథిని రెండవపీటమీదికి దయ చెయ్యమన్నాడు. ఆ సావిట్లో వంటవాడుగాని, వడ్డనవాళ్ళుగాని ఎవరూ కనపడలేదు. శరభారాయుడు ఎవరో నెయ్యిపడ్డిస్తాంటే తాను పురిషెడుపట్టనట్టుగా నటించి, 'చాలు, చాలు ఆయనకి వెయ్యి!' అన్నాడు. వెంకటేశు ఆయనకంటే ఎక్కువగా నటించి, నిజంగా చెయి నిండిపోయి నెయ్యి కారిపోతూన్నట్లుగానే, 'అరెరె, వేసెయ్యకయ్యా బాబూ! ఆగు, అగు! అంటూ కంచంలో లేని అన్నం కలపటం ప్రారంభించాడు.

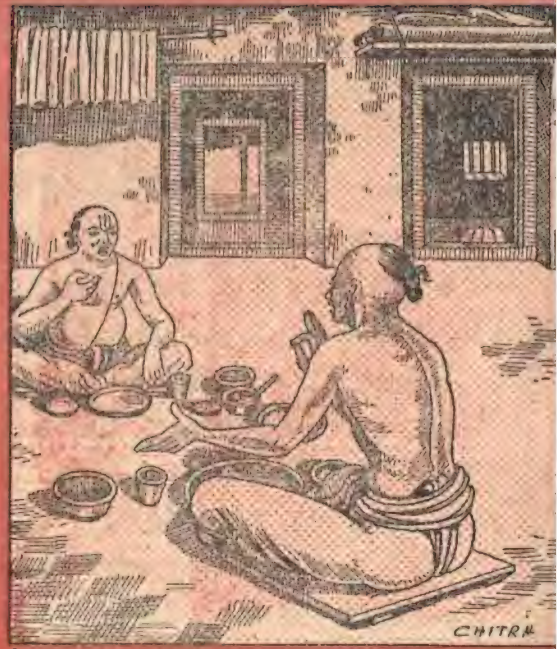
శరభారాయుడు 'వీడెవడో ఘట్టివాడే!' అని కొంచెం లోపల మెచ్చుకుంటూ, పైకి, 'అన్నం, పప్పు రోజూ వుండేవే, అవి కలపకు. భక్షణాలు మొదలెట్టు. ఆ గిన్నెలో రసగుల్లలు చూడు; నవనవలాడుతో పాకంలో ఎలాగ తేలుతున్నాయో! పట్టుకు

రండ్రా ఇంకా పడించండి !' అని హుషారు చేశాడు.

'మొహమాటపడకయ్యా, వేయించుకో!' అన్నాడు వెంకటేశును. అందుకు వెంకటేశు !! 'అయ్యా, మీ పంటమనిషి ఎవరో కాని, ఆ నల్లజ్జీ భీముజ్జీ చంపిపుట్టినట్టుగా వున్నాడండి. ఓహో! అమృతహస్త' అని ఊట లూర్చుకుంటూ కంఠికి కనపడనీ, చేతికి తగలనీ ఆ రసగుల్లలు రుచిచూడ సాగాడు. 'ఆరెరె! ఆలా వేసేస్తున్నావేమిటి! నాది కడుపనుకున్నావా, ఖండవిల్లి మడుగనుకొన్నావా? అయినా ఎన్నని తినగలను? తీసి మొహంమొత్తిపోయింది!' అన్నాడు, వెంకటేశు ఆ లేని పడ్డనవాడితో.

శరభారాయుడు అందుకుని, 'తీసి మొహంమొత్తితే కాస్త పులిహోర నంచుకో వోయ్! జీడిపలుకులూ అవీ వేసి మాంచి పసండుగా తయారుచేశాడు!... గుప్పెడు పలుకులుతీసి పడ్డించరా ఆయనకి! బజ్జీలు కూడా పట్టుకురా! ఆపడలు పడ్డించు!... కాస్త పెరుగు పడ్డించమన్నావుటోయ్ చిష్టు స్వరూపా!' అన్నాడు.

వెంకటేశు ఒక ఖాళీ గిన్నె చూపి, 'బాబూ, ఈ గిన్నెలోని పదార్థమేమిటో

తెలిసింది కాదు' అన్నాడు. అందులో నిజంగా ఏదేవున్నట్లే!

అందుకు శరభారాయుడు, "అదా? అది 'అవియల్' అంటారు. మలయాళ పంటకం బలే రుచిగా వుంటుందిలే. మరి కొంచెం పడ్డించుకో!" అన్నాడు.

శరభారాయుడు ఈ నాటకాన్ని ఇలానే చివరని ముగించి, ఉత్తుత తాంబూలంకూడా ఒకటి సమర్పించి, ఉత్తి కడుపుతో సాగ సంపదలుచుకున్నాడని వెంకటేశుకి తెల్లమై పోయింది. అయితే, యిప్పుడు ఈ దుర్మార్గుడికి బుద్ధిచెప్పటం ఎలాగా అని ఆలోచించాడు.

'అయ్యా, నాకు ద్రాక్షరసం ఇష్టమని మీకెలా తెలిసింది?' అంటూ, అక్కడున్న ఖాళీగిన్నె ఒకటి తీసుకుని తాగుతోన్నవాడికి మల్లెగుటకలువెయ్యటం ప్రారంభించాడు. 'బలే, బలే, ఏమి మాధుర్యం! అమృతం!... ఏమన్నాను? అమృతమా? ఛస్, అమృతానికి దీనికి పోలికా? ఈరసంమీద అమృతం, గిమ్మతం దిగదుడువ! డువ్! డివ్! డివ్! డివ్!' అంటూ లేచి, త్రాగి కై పెక్కిన వాడికిమల్లె వెంకటేశు తూలడం మొదలెట్టాడు. శరభారాయుడు నిర్భయంగా, 'ఏమిటిది?' అంటూ లేవబోయేసరికి, వెంకటేశు వెళ్ళుతెలియనివాడికిమల్లె తడబడుతూ, 'ఏమిటి కోమటి! టీ! కాఫీ! కోకో! ఓనల్ టీస్!' అంటూ శరభారాయుడి జుట్టుపట్టుకు వంచి, నడ్డిమీద దబదబా నాలుగు పిడిగుడ్డులు వేశాడు.

శరభారాయుడు 'మొర్రో, మొర్రో' అనే సరికినలుగురూ పోగయారు. శరభారాయుడు

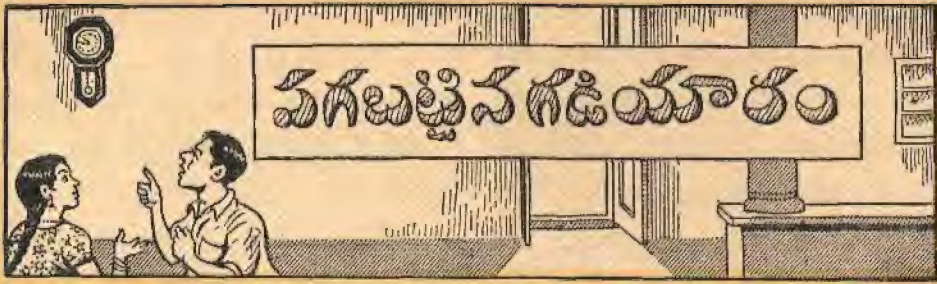
ఏడుస్తూ, 'ఈ దుర్మార్గుడు నాయంటికి భోజనానికనివచ్చి నన్నుకొట్టేడుమాడండి!' అన్నాడు. వచ్చినవాళ్ళు వెంకటేశు కేసి చూసి, 'ఇదేవని? తిన్నంతికి ఘాత తలపెడతావా?' అన్నారు.

వెంకటేశు పశ్చాత్తాపం నటిస్తూ, 'క్షమించండి! ఈయన యిచ్చిన ద్రాక్షరసం మూలాన్ని కై పెక్కి వెళ్ళుతెలియక ఏదో అపచారంచేశానుగాబోలు!' అన్నాడు. శరభారాయుడు, 'ఉత్తిడి, ఉత్తిడి! ద్రాక్షరసం లేదు, ఏమీలేదు!' అన్నాడు. 'ద్రాక్షరసం అబద్ధమైతే విందూ అబద్ధమే!' అన్నాడు వెంకటేశు.

వచ్చినవాళ్ళందరకూ అయోమయంగా కనపడి, శరభారాయుడి పంటవాణ్ణి అడిగే సరికి, వాడు రహస్యం వెల్లడిచేసివేశాడు.

'అయితే ఆ అబద్ధపు విందుకి ఈ నడ్డి బాజా సరిగానే వుంది' అనుకొంటూ ఎవరి దారిని వాళ్ళు చక్కాపోయారు.

గోపీ బడిదొంగ. అతని చెల్లెలు సుశీలకు చదువుకోవటమంటే అసక్తి. గోపీ ఎంత సేపూ బడి యెగగెట్టేందుకు యత్నించేవాడు. ఒక్కపూట బడి మానడమంటే సుశీలకు మనసు కష్టంతోచేది.

వాళ్ళ యింటి నడవలో గోడకు ఒక పెద్ద గడియారం వున్నది. అది పావుగంటలు కూడా కొడుతుంది. ఒకరోజున గోపీ చెల్లెలిని ఆ నడవలోకి తీసుకుపోయి 'చెల్లాయీ! ఆ గడియారంవంక చూడు!' అన్నాడు. సుశీల చూచి, 'తొమ్మిదిగంటల నలభై నిమిషాలయింది. లే. బట్టలువేసుకో. బడికి పోదాం' అని వేగిరపెట్టింది.

అందుకు గోపీ 'ఇదివక దయ్య మే చెల్లీ!—కొంపమునిగినట్టు మనల్ని బడికి పొమ్మని తొందరపెడుతుంది. మనల్నే కాదు, బడిపిల్లలనూ, ఉద్యోగస్థులనూ, అందరనూ ఇది అలానే హడావుడి పెడు

తుంది. దీన్ని ఏంజేసినా పాపంలేదు!' అన్నాడు పెడికిలి బిగబడుతూ.

"అదేమిటన్నయ్యా, అలా కోపగిస్తావే! నిన్ను ఆడుకోనివ్వలేవని గడియారాన్ని నిండిస్తావుగానీ, దీని ముఖంచూస్తే ఎంత మంచిది! గడియారం ముఖం చూసుకు వెళితే, బడికి వేళకుపోగలం; వేళకు వెళితే మేష్టారు కొట్టరు" అన్నది.

సుశీల ఇలా అంటూవుండగానే తొమ్మిదిం ముప్పావు ఐంది. గంటలు కొట్టింది. గంటలు కొట్టగానే వాళ్ళమ్మ కేకవేసింది 'బడికి వేళయింది, లేవరేమరా!' అంటూ.

గోపీ ఉగ్రుడై, పళ్ళుబిగబట్టి, "చూడు, పెద్ద గొంతుక పెట్టుకుని ఆధ్వని! దయ్యం!! బ్రహ్మరాక్షసి!!!" అంటూ ఉరుసుసాగాడు. ఏమయితేనేం, తప్పుదు. గబగబ దుస్తులు వేసుకుని బడికి బయల్దేరాడు. వానివెంబడే గంతులేస్తూ సుశీల వెళ్ళింది.

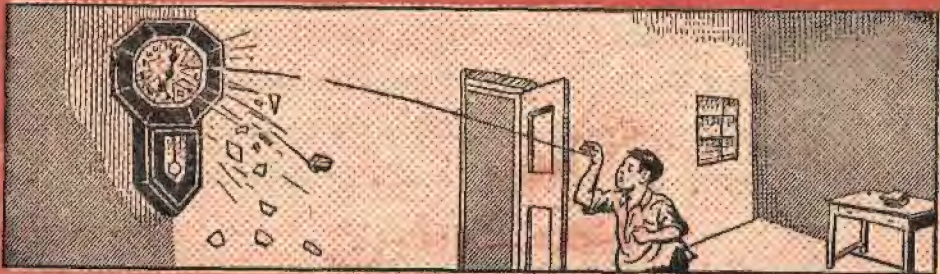
బడికి వెళుతున్నాడన్న మాటేకాని, గోపీ దృష్టి అంతా తనకు అపకారం చేసిన ఆ గడియారంమీదనే వున్నది. 'చెల్లీ!— మన గోడనుండే గడియారాన్ని మంచిదను కొని పొగడుతున్నావు. చిన్నదానివి, నీకు తెలియకుండావుంది. అది వక దయ్యం. పాడుదయ్యం! దాని నోరు ఒక్కనిమిషం ఊరుకోదుకద! అస్తమానం అలా వాగు తూనే వుంటుందే!—అది బడిపిల్లలను కంగారుపెడుతుంది. ఉద్యోగస్థుల్ని మెతు కులు నోట్లో వేసుకొనివ్వదు. రైలుకు వెళ్ళే వాళ్లను పక్షగులైతీస్తుంది. పాపాత్మురాలు!' అనిచెప్పి, మళ్ళీ పళ్ళు బిగించాడు.

సరే, యెలాగో బడికి చేరుకొన్నాడు గోపీ. సాయంకాలమైంది. ఆటలకోసం పరు గెత్తాడు. ఆరుగంటలకల్లా ఆటలు మొద లెట్టారు. ప్రపంచంమరచి పిల్లలందరూ క్రిడాసక్తులై వున్నారు. వాళ్లు మంచి రద్దీలో వుండగా, గడియారపు గంటలు వినిపించినై,

గంటలతోపాటు "గోపీ! తిండికి చా నాయనా!" అనేపిలుపుకూడా వినిపించింది.

ఒక గొప్పకార్యం భగ్గుమైనట్టు బాధ పడ్డాడు గోపీ. వాడికి నెత్తురు ఉడుకెత్తి పోయింది. ఆవేశం వచ్చేసింది. చేతికి దొరికిన ఒక రాయి తీసుకొని పళ్ళు పటపట కొరుకుతూ గబగబ నడవలోకి వెళ్ళాడు. సత్తువకొద్దీ గడియారానికి గురిచూసి కొట్టాడు. గలగలమంటూ అద్దంపెంకులు కిందరాలినై. అదే గోపీచెవులకు విసబడిన అఖరుచప్పుడు! అప్పటినుంచి బుద్ధివచ్చిన బడిపిల్లవాడిలాగా మరి ధ్వనిచేయక, ఊరికెవుంది ఆ గడియారం.

ఒక వీరుని గర్వంతో గోపీ, "చెల్లీ! మనమీద పగబట్టిన శత్రువును సంహారం చేసివేశా. ఇకదీనిభయం మనకులేదు. మనం హాయిగాపోయి ఆడుకో వచ్చు" అంటూ సంతోషించాడు. సుశీలమట్టుకు బతుక్కుమంటూ, లోపలికి పారిపోయింది.

1

2

నేటి పాపలు

రేపటి పౌరులు

3

1. చి॥ రమణి, పుదుకోట

2. చి॥ శ్రీపాద రాజరాజేశ్వరి, రాజమండ్రి

3. చి॥ కృష్ణమూర్తి, బెంగళూరు

4. చి॥ కోటిరత్నప్రసాద్, తెనాలి

4

అట్టమించి బాచ్చు

మూలిననదీతీరాన అందమైన అడవు లుండేవి. ఆ అడవులు సమస్తమైన ఫల వృక్ష జాతులతోను, బారులుతీర్చిన పర్వత శ్రేణులతోను, నదీనదములతోను నిండారి, చూడ ముచ్చటగా ఉండేవి. ఈ అడవు లలో చిత్రమేమిటంటే : భయంకరమైన

వన్య మృగాలూ, మురి పెము గొలిపే సాధుజంతు వులూ ఎట్టివైరమూ లేక కలిసి ఎంతో మచ్చికగా సంచరించుతూ వుండేవి.

ఇలాటి మహారాజ్యంలో నెలకొనివున్నది కబ్బు మహర్షి ఆశ్రమం. కబ్బుని ఆశ్రమంలో ఒక ఆరేళ్ల బాలుడు ఆటలాడుకొంటూ

ఉండేవాడు. ఐతే, కబ్బుమహర్షి చలవ పలన శుక్లపక్షి చంద్రునివలె పెరుగుతూ వున్న ఆ బాలుడు సామాన్యుడుకాడు. అతడు అడే ఆటలా సామాన్యమైనవి కావు. అవి చాలా అపురూపమైనక్రిడలు.

ఆరేళ్లవాడే కానీ, ఆ బాలుడు దీర్ఘ బాహుడు, అనంతజవ సత్వసంపన్నుడు. చక్రవర్తి చిహ్నములతో ప్రకాశించేవాడు. ఆ పసివాడు మహారాజ్యంలోని పులులను, సింహాలను, ఏనుగులనూ పట్టెచ్చేవాడు.

వాటిని ఆశ్రమంలో వుండే మహావృక్షాలకు కట్టిపెట్టేవాడు. అంతేకాదు. వాటిపైన నిర్భయంగా స్వారిచేసి, ఎన్నెన్నో ఆట లాడుకునేవాడు. ఆ బాలుని శైశవక్రిడలు ఆశ్రమంలోని మునులనే భీతికొలిపేవి. భయమనేది ఎరుగక వన్యమృగాలను అణగద్రొక్కిన ఆ పసివానికి తగినట్టుగా ఆశ్రమవాసులు అంతాకలిసి 'సర్వదమ నుడు' అని పేరుపెట్టారు.

సర్వదమనుడు వయస్సుకుమించిన బలానికి, తేజస్సుకు, విక్ర మానికి పెట్టిందిపెరు. సర్వ దమనుని తల్లి కబ్బుమహ ర్షిచే పెంపబడిన శకుంతల. అతని తండ్రి శకుంతలను గాంధర్వవిధిగా వివాహం చేసుకొన్న దుష్కంతుడు. ఒకప్పుడు అశరీరవాణి వినబడి, సర్వదమనుడికి 'భరతుడ'నే పేరు తగివుం

టుందని చెప్పింది. అప్రకారమే తలిదం డ్రులు పసివాడైన సర్వదమనుణ్ణి భరతు డని పిలువసాగాడు.

దుష్కంతుని తరువాత భరతుడే గద్దె యెక్కాడు. పరాక్రమంతో పరరాజులను గెలిచి, ధర్మపాలనం సాగించి అతడు యశముపొందాడు. అనేకయాగాలూ, ఆశ్వమేధాలూ చేసి తరించాడు. ఈ భర తుడు విలినడేశమే మనకు జన్మభూమి ఐనటువంటి భారతదేశం.

అపురూపంగా చెప్పుకొంటూవున్న ఆ బుల్ బుల్ పిట్టను పట్టెచ్చి, తనయెడట గానంచేయించమని చక్రవర్తి పరివారానికి ఆజ్ఞాపించినట్లు చదివివున్నాముకద.

ఈ ఆజ్ఞ విసగానే, చక్రవర్తిగారికి అంత రంగీకుడు, పరివారానికి పెద్ద ఐన దాదా గబగబ మెట్టుదిగి వచ్చాడు. మళ్ళీ మేడ ఎక్కాడు. మళ్ళీ దిగాడు. దివ్యభవన మంతటా గాలించి, మూలమూలలా తెగ వెతికాడు. ఎంత వెతికినా, అపురూపమైన ఆ బుల్ బుల్ పిట్ట సంగతి తెలిసిందేకాదు.

చివరికి ఎలాంటినేం, హవేలీలో వంటచేసే చిన్న దానికి ఆ పిట్టసంగతి తెలుసునన్న వార్త దాదాకు తెలియవచ్చింది. తెలియగానే అతనికిపట్టిన కంగారు కాస్తంత తగ్గింది.

వెంటనే దాదా వంట గదికి వెళ్ళి, 'చిన్నదానా!—మన చక్రవర్తి గారి ఆరామంలో మధురగానంచేసే బుల్ బుల్ పిట్ట అనే ఒక పక్షినిగురించి నీకు తెలుసునటకాదా! అది ఎక్కడవుంటుందో తీసుకువెళ్ళి చూపితివంటే ఇవాళ భోజనాలవేళప్పుడు నీకు మన ఫాదుషావారి దర్శనంచేయిస్తా'నన్నాడు అప్యాయంగా. ఫాదుషావారిని కళ్ళవేడుకగా దర్శించే భాగ్యం కలుగుతుందనగానే ఆ చిన్నది పొంగిపోయింది. ఆ మె వెంబడి దాదా

అట్టచివరి బాచ్చ

కొంత పరివారాన్ని వెంటబెట్టుకుని ఆరామంలోకి వెళ్ళాడు.

వెళుతూ వెళుతూ ఒకచోటికి వచ్చే సరికల్లా అందరూ గతుక్కున ఆగి పోయారు. ఏమీ!—అక్కడే చెట్టుమీద బుల్ బుల్ పిట్ట ఆమరగానం చేస్తున్నది!!

అప్పుడు చిన్నది ఆ పిట్ట దగ్గరకంటా వెళ్ళి, 'ఓయీ బుల్ బుల్!—ఘనతవహించిన మన చక్రవర్తిగారు నీ మధురగానం వినాలని కుతూహలపడుతున్నారు. ఈవేళ రాత్రికే నీవువచ్చి ప్రభువువారికోరిక తీర్చాలి సుమా' అని అన్నది.

అందుకు బుల్ బుల్

పిట్ట మానవభాషలో మాటాడుతూ, 'చిన్నదానా!—అంతకంటే నాకు కావలసిందే మున్నది! తప్పక వస్తాను. ఐతే—సంగీతానికల్లా భవనంలోకంటే ఆరామంలో పాడటమే బాగావుంటుంది. ఐనా మన ప్రభువువారిని సంతోషపరచటానికి నేను శాయశక్తులా యత్నిస్తాను' అని అంటూ, చెట్టు దిగివచ్చి చిన్నదాని బుజంమీద వారింది. చిన్నది ఆ పిట్టను తీసుకువెళ్ళి ఫాదుషావారికి సమర్పించింది.

చిత్రమైన పేకట్రిక్కు

ఇ.ం.ర్ర

ఇంద్రజాలికుడు 53 ముక్కలున్న చీట్లపేక తీసుకు రావాలి. యాభైమూడేముక్క జోకరన్నమాట. పేకంతా కలిపేసి ఒకముక్కను కోరుకోమనాలి. కోరుకున్న ముక్కను ఇంద్రజాలికుడు చూడకుండా పేకపైనపెట్టాలి. తర్వాత పేక కలపకుండా రెండుమూడుసార్లు కోయాలి. అప్పుడు ఇంద్రజాలికుడు 'అన్నట్లు మరిచిపోయాను. ఈ తమాషాచెయ్యటానికి జోకరు అక్కర్లేదు. దాన్ని తీసివేస్తాను' అనిచెప్పి ఆ జోకరు ఎక్కడుందో వెతికి దాన్ని లాగివేయాలి. ఆ తరువాత పేకముక్కలన్నీ సరిగ్గా ఒకచేత్తోపట్టుకుని ఒక్కొక్కటే లెక్కపెడుతున్నట్లు Y-O-U-H-A-V-E-S-E-L-E-C-T-E-D-T-H-I-S అంటూ ఒక్కొక్క అక్షరానికి ఒకముక్కచొప్పున టేబిల్మీద పెట్టాలి. చివరకు 8 అనివచ్చిన ముక్కను ఇదా అన్నట్లు ప్రేక్షకులకేసిమాస్తే - వాళ్ల ముఖవైఖరినిబట్టి అదికాదని తెలిపాతుంది. అప్పుడు మళ్ళీ ముక్కలన్నీ వరసతప్ప కుండా తీసి, అమిగిలిన పేకముక్కలపైన పెట్టేసి, మళ్ళీ ఒక్కొక్కటే లెక్కపెడుతున్నట్లు S-O-R-C-A-R-P-L-E-A-S-E-S-A-Y-N-O-W అని అక్షరానికి ఒకటి వచ్చినచొప్పున బల్లమీదపెడితే - చివరకు W అనే అక్షరానికి ముక్క ఏదయితే ఉంటుందో - అదే ప్రేక్షకుడు కోరుకున్న ముక్క అయివుంటుంది.

ఇందులోవున్న కిటుకు ఇప్పుడు చెపుతున్నాను : అసలు మొదట్లో పేకతెచ్చుకునేటప్పుడే ఆ జోకరును అట్టడుగు ముక్కకు పైనపెట్టి వుంచుకోవాలి. అంటే జోకరుక్రింద ఒకముక్క, పైన 51 ముక్కలూ ఉంటాయన్నమాట. ఆ

జాలము

పేకను ముందు కలిపేటప్పుడు అడుగు రెండుముక్కలూ కలిసిపోకుండామాత్రం చూసుకోవాలి. మిగతాముక్కలన్నీ ఎలా కలిసిపోయినా ఫర్వాలేదు. ప్రేక్షకుడు కోరుకునే ముక్క ఈ అడుగు రెండుముక్కలూ కాకుండా ఏవి కోరుకున్నా ఫర్వాలేదు. అతర్వాత పేకను కోయటమేకాని కలిపటంమాత్రం చెయ్యకూడదు. తర్వాత ఈ అటకు జోకరు అక్కర్లేదని మనవిచేసి ఆ జోకరు వెతికి అందు లోంచి తీసెయ్యాలి. జోకరు ఎక్కడనుంచి తీశారో సరిగ్గా అక్కడికి పేకను రెండుభాగాలుగా చెయ్యాలి. అడుగు భాగం ముక్కలుపైన పెట్టాలి. అంటే ఏమన్నమాట? ప్రేక్షకుడు కోరుకున్నముక్క దానంతటదే పేకపైకి వచ్చే సందన్నమాట. దానిక్రింద యాభైముక్కలుపైన ఒక ముక్కమాత్రం ఉంటాయి. ఐంద్రబాలికుడు అది ఏముక్క అని తెలుసుకోవాల్సినదికూడాలేదు. మొదట You have Selected This అంటూ ముక్కలు లెక్కపెట్టినప్పుడు అముక్క కిందకువస్తుంది. రెండోసారి పారపాటు అయిందంటూ అముక్కను పైనపెట్టి మళ్ళీ Sorear, Please Say Now అని ఒక్కొక్కటే ఐల్లమిదపెట్టి చూపేటప్పుడు చివరి W అక్షరానికివచ్చిన ముక్కే ప్రేక్షకుడుకోరుకున్నదై తీరుతుంది.

ఈ గారడినిగురించి పాఠకులు ఇంకావివరంగా తెలుసుకోదలిస్తే, 'చందమామ' పేరు ఉదహరిస్తూ సరాసరి ప్రాఫెనరుగారికి వ్రాయవచ్చు. ఉత్తరాలు ఇంగ్లీషుభాషలోనే వ్రాయాలి. ఇదిముఖ్యం.

అడెను : ప్రాఫెనరు పి. సి. నర్కార్, మెజిషియన్

12/3/A, జమీర్లేస్, బాలిగంజ్, కలకత్తా - 19

ఒంటిగీత బొమ్మ

పంపినవారు : వి. పూర్ణానంద శర్మ - వెల్లటూరు

గతనెల చందమామ 12 - వ పేజీలోని 'తప్పవట్టండి' బొమ్మకు సమాధానాలు:

1. త్రాసుచిప్పలకు యింకా ఒక్కొక్క త్రాడు చొప్పున ఎక్కువగా వుండాలి.
2. పుష్పానికి మధ్యలో కేసరములు వుండాలి.
3. పడకకుర్చీకి వెనక ఆనరా వుండాలి.
4. తేనెటీగకు మరిఒక జత రెక్కలుండాలి.
5. గొడుగుకు లోపల కమ్ములుండాలి.
6. కత్తెకు తాపళంచేసి వుండాలి.
7. కాఫీకప్పుకి ఒక్క బేచెలి వుండాలి.
8. చేతికి ఇంకొక వేలు వుండాలి.
9. ఆవుకి చెవి ఉండాలి.

ఫాటో వ్యాఖ్యల పోటీ

సెప్టెంబరు ఫాటోల ఫలితాలు

సెప్టెంబరునెల చందమామలో ప్రచురింపబడే ఫాటోలకుగాను, మాకు వచ్చిన వ్యాఖ్యలలో ఉత్తమంగావున్న ఈ దిగువ వ్యాఖ్యలకు బహుమతి యివ్వడమైనది.

వ్యాఖ్యలు :

మొదటి ఫాటోకు : 'బాలలగోడు'

రెండవ ఫాటోకు : 'చిలుకల జోడు'

పంపినవారు :

వేములకొండ వెంకటరావు, కాకినాడ.

బహుమతిపొందిన ఈ వ్యాఖ్యలు, పంపినవారి పేరుతోనూ సెప్టెంబరు చందమామ ఫాటోల దిగువన ప్రచురిస్తాము. బహుమతి మొత్తం రూ. 10/- సెప్టెంబరు సంచిక వెలువడిన వెంటనే పంపబడుతుంది.

ఆక్టోబరు నెలలో

ప్రచురించబడే ఫాటోల సమూహాలు, వివరాలతోనూ ప్రక్కపేజీలో చూడండి.

ఒక ముఖ్యసూచన :

మీరు సంపదలచుకున్న వ్యాఖ్యలు కార్డుపైనే వ్రాసిపంపాలి. కొందరు కాగితంపైన వ్రాసి కవరులో పంపుతున్నారు. ఇలాంటివి పరిశీలించబడవు.

పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ

అక్టోబర్ 1952

::

బహుమానం రూ. 10/

అక్టోబరు సంచికలో వచ్చే పోటోలు రెండూ పైన చూడండి.

వీటికి సరియైన వ్యాఖ్యలు కావాలి. వివరాలు యివి :-

1. వ్యాఖ్య పోటోకు సరిపడేటట్లు వుండాలి.
2. ముచ్చటైన ఒక్కమాటలోగానీ, రెండు మాటలు మాటలుగల ఒక చిన్ని వాక్యంలో గానీ వ్యాఖ్య ఉండవచ్చు.
3. అన్నిటికన్న ముఖ్య విషయం : మొదటి పోటోకూ, రెండవ పోటోకూ కూర్చేవ్యాఖ్యలు రెండూ ఒకదానికొకటి సంబంధించివుండాలి.
4. ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్కసెట్టు వ్యాఖ్యలకంటే ఎక్కువ వంపకూడదు.
5. ఒక కార్డుపైన మీ వ్యాఖ్య, పూర్తిపేరా, చిలాసమూ వ్రాసి, మాకు పంపాలి.
6. అగష్టు 15-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. ఆ తర్వాత చేరిన వ్యాఖ్యలు పరిశీలించబడవు.
7. మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలోకెల్లా అత్యుత్తమంగావున్న సెట్టుకు (అనగా రెండువ్యాఖ్యలకు కలిపి) రూ. 10/- బహుమతి ఇవ్వబడుతుంది.

వ్యాఖ్యలు పంపవలసిన అడ్రసు :

పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ :

చందమామ పబ్లికేషన్స్

వడవలని పోస్టు :: మదరాసు - 26.

ವಿಜಯ

ಹಾರಿ ಚಿತ್ರಾಲು

ಹಿನ್ ದಾನಿತಿ

ಹಿಜ್ಜಾ ನಾನಿತಿ

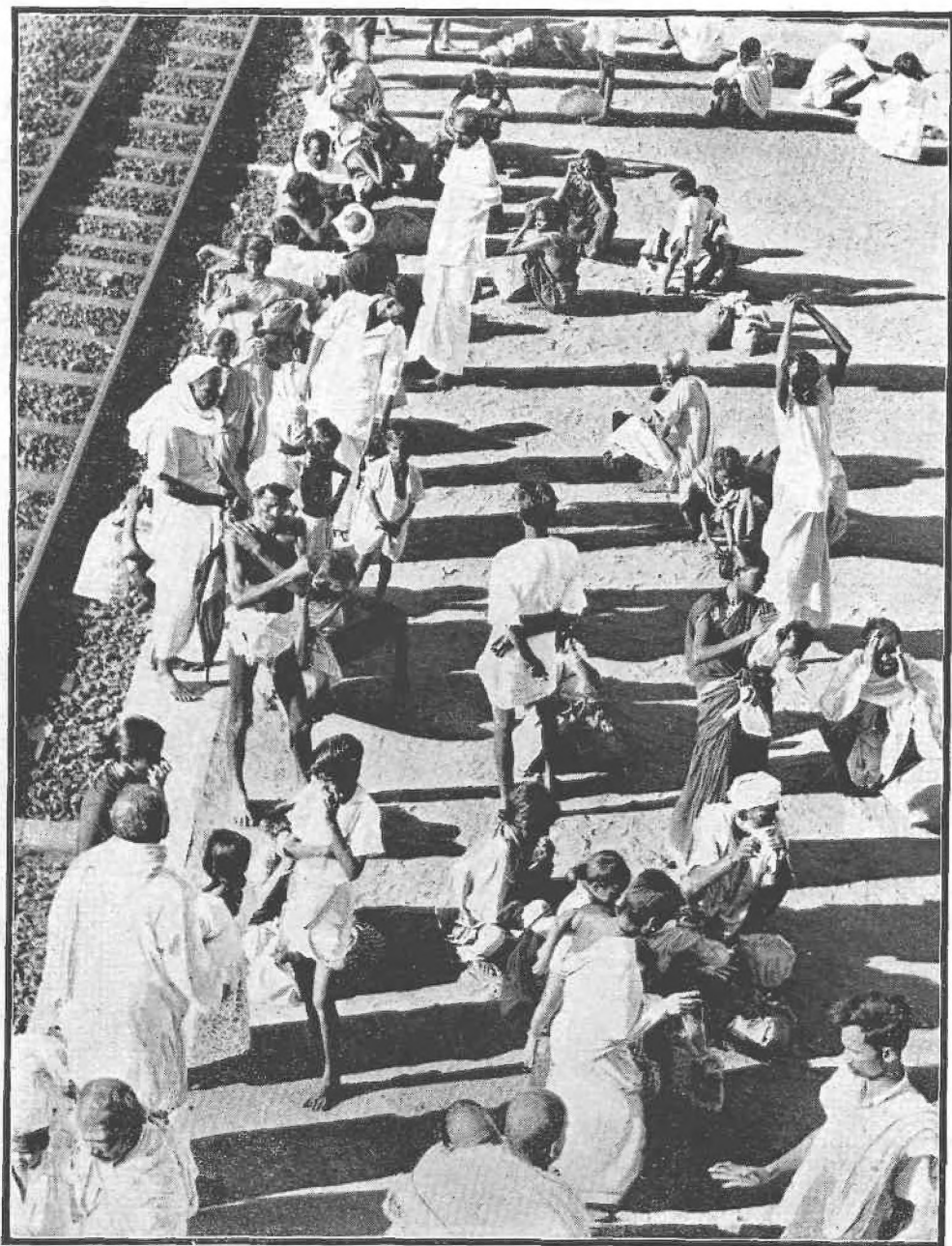
ಸಾಲೆಲೆನಿವಿ

VIJAYA PRODUCTIONS LTD.

Lessees of Vauhini Studios

MADRAS - 26

Chandamama, August '52

పాత్రులు

Photo by R. Krishnan

